

PROGRAMFÜZET

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Kari Tudományos Diákköri Konferencia

Pécs, 2024. április 26.

A program szervezője

Pécsi Tudományegyetem,
Bölcsészet- és
Társadalomtudományi Kar,
Kari Tudományos Diákköri Tanács

<https://btk.pte.hu/hu/kttd>

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Támogatók

A konferencia megrendezésére a Nemzeti Tehetség Program, NTP-HHTDK-23-0006 „Az Országos Tudományos Diákköri Konferencián, valamint tudományos műhelyein való részvétel és a lebonyolítási feladatok ellátása” című program keretében kerül sor.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Nemzeti
Tehetség Program

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar
Kari Tudományos Diákköri Konferencia

PROGRAMFÜZET

Pécs, 2024. április 26.

PROGRAM

A konferencia időpontja:

2024. április 26. 8-14h

A KONFERENCIA TAGOZATAI

- Anglisztika (9.00 A 425)
- Irodalomtudomány (9.00 E 527)
- Nyelvtudomány (április 25. 10.00 D 549)
- Politikatudomány és Szociológia (9.30 A 330)
- Történettudomány - Egyetemes és magyar történelem az ókortól a 19. századig (9.00 Ró M 115)
- Történettudomány - Egyetemes és magyar történelem a 20. században (9.00 Ró M 207)
- Média- és filmtudomány (9.00 Zsolnay-negyed E25 301)
- Filozófia és Esztétika (9.00 B 135/2)
- Személyiségpszichológia (9.00 B 214)
- Egészség- és klinikai pszichológia (9.00 B 218)
- Kognitív pszichológia (9.00 B 403)
- Szociálpszichológia (8.00 B 405)
- Fejlődéspszichológia (9.00 B 209)
- Neveléstudomány (9.30 B 129)
- Szociális munka (április 25. 8.00. Ró M 316)
- Kulturális antropológia (április 25. 9.00 Ró M 319)

16.00 Ünnepestélyes eredményhirdetés (PTE BTK-TTK aula)

16.30 Állófogadás (Pacsirta Étterem)

A KONFERENCIA RÉSZLETES PROGRAMJA

- TAGOZATOK, ELŐADÁSOK, REZÜMÉK -

ANGLISZTIKA

Helyszín: A/425

Kezdés: 09:00

Zsűri: Dr. Albert Noémi, adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Gyuris Norbert, adjunktus; Kvéder Bence, tanársegéd

ELŐADÁSOK

Bencze Balázs: Resilient Growth: Learning through Challenges in Jane Eyre and Great Expectations

Hajtmann Tímea: Power Relations, Instruments of Authority, and the Enemies of the System. George Orwell's 1984

Hurta Réka: Biblical Elements in Oscar Wilde's The Picture of Dorian Gray

Simon Rebeka Petra: Two Parts of the Same Story: A Stylometric Analysis of Wuthering Heights by Emily Brontë

Simon Rebeka Petra: Reading Characters and Characters Reading

Sánta Péter István: The Significance of the Forgettable Narrator in Gothic Novels

REZÜMÉK

BENCZE BALÁZS

(Anglisztika, MA)

Resilient Growth: Learning through Challenges in Jane Eyre and Great Expectations

A dolgozat a reziliencia mint pszichológiai fogalom és pedagógiai aspektusának jelenlétét és formáját vizsgálja Charlotte Brontë Jane Eyre és Charles Dickens Great Expectations című regényében. Külön hangsúly kerül mindkét regény elemzésekor a Bildungsroman műfaji sajátosságaira, amelynek alapvető része lehet a reziliencia. Bár a koncepció idegennek tűnhet, egy ilyen jellegű elemzéssel jobban megértheti az olvasó a karakterek fejlődésének ábrázolását, illetve a szerzői intencióra is újabb perspektívából tekinthet. A dolgozat felhívja az olvasó figyelmét arra, hogy annak ellenére, hogy a reziliencia időben távolabb esik a művektől, mégis kapcsolatban áll azokkal. Külön fejezet mutatja be a rezilienciát és annak pedagógiai aspektusát a két regényben.

HAJTMANN TÍMEA

(Anglisztika, BA)

Power Relations, Instruments of Authority, and the Enemies of the System: George Orwell's 1984

1984 by George Orwell, published in 1949, is one of the most widely known and beloved works of dystopian fiction of the 20th century. In this paper, I explore the dystopian elements in Orwell's novel based on the power dynamics, means of force, and the enemies of the system portrayed in them. The purpose of this paper is to show the unequal power dynamics in dystopia and the oppression of the powerless middle class through propaganda, censorship, and physical terror. First, I will look at the ruling force: the Ingsoc ideology, the figure of Big Brother, as well as the mystical cult of personality that surrounds him. Secondly, the system's direct and indirect instruments of manipulation will be considered: the reduction of language, censorship, mandatory events, and youth organizations that people must take part in. Lastly, I will take a look at the opposing power: Winston Smith, Julia, and their characteristics and relationship, as well as other enemies of the system, and certain social problems that the novel portrays.

HURTA RÉKA

(Angol nyelv és kultúra tanára - könyvtárostánár, O)

Biblical Elements in Oscar Wilde's The Picture of Dorian Gray

A dolgozatom fő témája Oscar Wilde méltán népszerű regénye, a Dorian Gray arcképe, és azon belül is az igen ellentmondásos témái, amelyek furcsa kettősséget tárnak az olvasó szeme elé. Morális szempontból a maga korában megkérdőjelezhető témákat megelevenítő regény mai szemmel vizsgálva teljesen új elemeket tárhat az olvasó szeme elé. A teljes cselekményen átívelő hedonista életszemlélet, az intrikus gyilkosság és a bűnbeesés folyamata párhuzamba állíthatók számos olyan mozzanattal, amelyek igen hasonlatosak a Biblia néhány elemeivel. A dolgozatomban a morális kérdések dualitását vizsgáltam, összehasonlítva Dorian Gray pszichológiai és lelki fejlődését a Genézis elemeivel, például a korreláló ábrázolásokat és képi világokat, illetve a megjelenő alakok archetípusait. Fontos kérdésnek tartottam annak a kérdését is, hogy a moralitás dualitása, és annak végkimenetele a predesztinált-e, továbbá azt is, hogy a moralitás és a mortalitás kéz a kézben jár-e.

SIMON REBEKA PETRA

(Anglisztika, MA)

Reading Characters and Characters Reading

This pilot study explores the potential connection between character portrayal and characters' reading habits in *Adeline Mowbray* by Amelie Opie. Departing from traditional binary classification of characters as “good” or “bad” prevalent in literary analysis, this qualitative analysis focuses on adjectives used to describe characters rather than simplistic notions of goodness or badness. The hypothesis posits a correlation between characterisation and reading habits within the novel. Through coding the novel based on adjectives and reading-related terms, the study creates categories to organize the data, considering co-occurrences of words to unveil nuanced meanings. The research framework seeks to illuminate the intricate interplay of linguistic elements, character types, and reader categorizations, providing a nuanced understanding of the proposed connection. Utilizing QualCoder, twelve categories for characterisation and one for reading are established, each containing subcategories based on the semantic meanings of words. This approach aims to contribute to a deeper comprehension of characterisation and reading habits in the literature of English female writers from the late 18th to early 19th centuries.

SIMON REBEKA PETRA

(Anglisztika, MA)

Two Parts of the Same Story: A Stylometric Analysis of *Wuthering Heights* by Emily Brontë

This pilot study investigates the possibility of identifying sections added later to Emily Brontë's *Wuthering Heights*. The study divides the novel into two parts based on Edward Chitham's claims and my hypothesis, thus the 1846 version includes chapters 1-17 and 32-33, and the 1847 version consists of chapters 18-31 and 34. Utilizing accessible internet software, the analysis focuses on stylistic changes, particularly in adjective usage, between the 1846 and 1847 versions. By examining the linguistic patterns, this study contributes to understanding Brontë's artistic growth and stylistic development throughout the writing process of *Wuthering Heights*. The analysis focuses on where and how frequently adjectives appear in the novel. While the quantities of adjectives have been incorporated into broader n-gram methodologies, there has been minimal exploration into their potential application in authorship attribution, a gap that my study seeks to fill.

SÁNTA PÉTER ISTVÁN

(Anglisztika, MA)

The Significance of the Forgettable Narrator in Gothic Novels

My research paper focuses on the importance that narrators possess in gothic novels, even if the readers tend to gravitate towards the more important and interesting characters. My research will mainly focus on Robert Louis Stevenson's *Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde* and Bram Stoker's *Dracula*. Regarding Stevenson's work, I will mainly focus on the narrators of the work, mostly Gabriel John Utterson and Dr. Henry Jekyll and the different narrative styles present in the work. With Utterson, the analysis will mostly focus on his third-person style of narration, his involvement in the story, and the motivation that Hyde's character creates within Utterson to find out the truth of his origin. With Dr. Jekyll, I will mostly talk about his first-person style of narration and his unreliability as a narrator, which mostly stems from his questionable mental standing. To prove these points, I will mostly rely on Richard T. Gaughan's study that analyses the characters of Hyde, Jekyll and Utterson and Greta Olson's study about unreliable narrators. As for Stoker's *Dracula*, I will mostly focus on the significance of Dr. Abraham Van Helsing and why the multi-narrative style of narration is so important to successfully represent the themes of the novel. I will mostly refer to David Seed's article about the narrative of the novel, however, Seed also highlights the importance of Dr. Helsing's character and why he is a vital part of the narrative.

IRODALOMTUDOMÁNY

Helyszín: E 527

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Milbacher Róbert, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Kisantal Tamás, egyetemi docens; Dr. habil. Mekis János, egyetemi docens; Dr. Pálffy Eszter, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Kocsis Zsófia: Mindkét tekintet. Az önelbeszélés konstrukciója Szécsi Magda Cigány-mandala című művében

Kolek Alina Dóra: A Harry Potter és a gyerekirodalom. A Harry Potter-sorozat stílusjegyeinek vizsgálata

Kovács Veronika: Tragédiaszivárgások – *Autopatográfiai narratívák a kortárs magyar prózában*

Szabolcsi Petra: Az ártatlanság vélelme – Megjegyzések Arany János *Ágnes asszony* című balladájának értelmezéséhez

REZÜMÉK

KOCSIS ZSÓFIA

(Romológia, MA)

Mindkét tekintet

*Az önelbeszélés konstrukciója
Szécsi Magda Cigánymandala című művében*

Tanulmányomban Szécsi Magda művét elemzem, mely etnikus-irodalmi szociográfiai írás. Hipotézisem, hogy a négy nő levele valójában egy telepí cigány nő feltételezett életlehetőségei, elképzelt életnarratívái, melyben mindegyik életút egy orientáció, egy kulcs. A cigány női tekintet és a többségi társadalom tekintete szimultán jelenik meg hétköznapi történetek elbeszélése során. A műben Szécsi Magda négy cigány női nézőpont által mutatja be, hogy az adott körülmények között milyen mértékben van kiszolgáltatva egy cigány nő a hatalomnak, a patriarchátusnak, sztereotípiáknak, illetve a nem-cigány környezetének. Elemzésemet és hipotézisemet főként feminista kritikai olvasatok, autotfikciós és posztkolonialista elméletek segítségével kíséreltem meg alátámasztani.

KOLEK ALINA DÓRA

(Irodalom- és kultúratudomány, MA)

A Harry Potter és a gyerekirodalom

A Harry Potter-sorozat stílusjegyeinek vizsgálata

Ebben a dolgozatomban Joanne Kathleen Rowling Harry Potter szériáját övező jelenségeket fogom elemezni, elsősorban a regényekre való tekintettel, némi kitekintéssel a filmekre, illetve az univerzum körül kialakított marketingre, a fő hangsúlyt annak vizsgálatára helyezve, hogy a sorozat kötetei úgy a kezdetekben, mint napjainkban, gyermekirodalomként vannak számon tartva. Emiatt egyfajta tudatalatti, ösztönös alulértékelés figyelhető meg a sorozat megítélésében, ami miatt az univerzum minden eleme (az „eredeti” kötetek, a filmek, a kiegészítő olvasmányok stb.) kiszorul a „magas kultúra” gyakorlatilag összes rétegéből. Az ifjúsági irodalom sokáig mellőzött része volt a szépirodalomnak, talán még ma is az, ezért fontosnak tartom felhívni a figyelmet egy olyan ismert regényfolyam rejtettebb, kevésbé díjazott értékeire, mint amilyen a Harry Potter könyvek.

KOVÁCS VERONIKA

(Magyartanár - Etikatanár, O)

Tragédiaszivárgások

Autopatográfiai narratívák a kortárs magyar prózában

A betegség mint irodalmi téma az elmúlt harminc évben újra előtérbe került a magyar szépirodalomban és irodalomkritikában. Dolgozatomban a kortárs magyar próza három jelentős autopatográfiáját vizsgálom a fogalomhoz kapcsolódó műfaj- és formaproblémákon keresztül. Nádas Péter Saját halál (2001), Esterházy Péter Hasnyálmirigynapló (2016), illetve Szilasi László Luther kutyái (2018) című köteteit elemezve szembeűnő, hogy a recepció számára problematikus a műfajmeghatározás és a hitelesség kérdése. Vizsgálódásom központi témája ennek nyomán, a betegséghez és halálhoz kapcsolódó nyelvi leírhatóság kérdése, a szövegek testpoétikai vizsgálata, illetve az emlékezés és felejtés betegségirodalmi szempontból releváns felvetései.

SZABOLCSI PETRA

(angol nyelv és kultúra tanára – magyartanár, O)

Az ártatlanság vélelme

Megjegyzések Arany János Ágnes asszony című balladájának értelmezéséhez

Dolgozatomban Arany János Ágnes asszony című balladájának értelmezési síkjait vizsgálom meg Ágnes tisztaságát és ártatlanságát bizonyítandó. Ágnes kettős bűne a férje megölésében való részvétel és a férjéhez való hűtlenség, amelyek közül a dolgozatomban én Ágnes hűségességének kérdésére fókuszálnék a ballada a hiátusainak, szimbolikájának, illetve a hűséges feleség és a bosszúálló szerető motívumának vizsgálatán keresztül. Az előtörténet és a balladai homályba vesző információk számos kérdést felvetnek Ágnes esetleges erkölcsi ártatlanságával kapcsolatban, illetve a szimbólumok egyetemes jelentései szemben állnak a nő bűnösségével és állítólagos paráznaságával. Tekintetbe véve a hűséges feleség toposzának megjelenését az irodalmi alkotásokban, Ágnes asszonyról is elképzelhető, hogy alakja ezzel párhuzamba állítható, s így az ő megítélése és a szerető motivációi is egészen más oldalról közelítendők meg.

NYELVTUDOMÁNY

Helyszín: D549

Kezdés: 04.25. (csütörtök) 10.00

Zsűri: Dr. habil. Kárpáti Eszter, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Dóla Mónika egyetemi adjunktus; Prohászka Zsolt egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Klement Tamás: Manipulációs szándékok nyelvi megjelenései az internetes sajtóban

Merits-Kotetskaia Natalia: Az orosz fókusz és a határozottság összefüggései a magyar mint idegen nyelv tanításában

Vida Krisztina: *A noha, a holott és a jóllehet*

REZÜMÉK

KLEMENT TAMÁS

(Pécsi Leőwey Klára Gimnázium tanulója)

Manipulációs szándékok nyelvi megjelenései az internetes sajtóban

Árvey (2003) a reklámszövegekben megvalósuló meggyőzést és manipulációt vizsgáló munkájából kiindulva jelen pályamunka célja, hogy konkrét példákon keresztül átfogó képet adjon az internetes sajtó potenciálisan manipulatív nyelvi eszközeiről. Az Árvey által felvázolt négy manipulációs stratégiát kiegészítettem egy ötödikkel, melyben a valódi kommunikátort illetően valósul meg az elhallgatás. Az ismertetett manipulációs stratégiák egymáshoz viszonyított hatékonyságának jövőbeli részletesebb vizsgálatát kérdőíves kutatással alapoztam meg. Ezen jelenségek elemzésével a manipulációs eszközök egy részletes, átlátható kategóriarendszerét kívántam kidolgozni, mely hozzájárulhat bizonyos sajtótermékek esetlegesen manipulatív nyelvhasználatának feltérképezéséhez. Munkámat egy jövőbeli kutatás első lépésének tekintem, melynek célja a manipulációnak egy formális modell segítségével történő elemzése és elkülönítése más hasonló fogalmaktól.

MERITS-KOTETSKAIA NATALIA

(Alkalmazott nyelvészet, MA)

**Az orosz fókusz és a határozottság összefüggései
a magyar mint idegen nyelv tanításában**

Mivel az orosz anyanyelvű magyar mint idegen nyelv tanulók gyakran összekeverik a fókuszáltságot a határozottsággal, a dolgozatom célja az oroszban és a magyarban lévő fókuszáltság és határozottság közötti viszonyok feltárása azzal a céllal, hogy kidolgozhassak az orosz anyanyelvű MID-tanulók számára egy olyan tananyagot, amelynek alkalmazásával ez a téma érthetőbb és egyszerűbb lehetne a jelenlegi helyzethez képest. Az egyszerű minimális orosz és magyar mondatok elemzésén keresztül kutatom azokat a hangtani és a mondattani szabályokat, amelyeket össze lehet vetni egymással úgy, hogy a feladatsorokban javasolt orosz nyelvű mondatok jobban hasonlítsanak a magyar nyelvűhöz, emellett természetesen maradjanak. Ilyen módon az orosz anyanyelvű kompetencia a magyar nyelv tanulásának eszközévé válhat.

VIDA KRISZTINA

(Magyartanár-történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára)

A noha, a holott és a jóllehet

Dolgozatomban a noha, a holott és a jóllehet kifejezésekkel foglalkozom alapvetően generatív keretben. Kutatásom Virág (2023) TDK dolgozatán alapul, az ott a bár kapcsán felvetett kérdéseket tekintem át a másik három említett megengedő kifejezés esetében.

Munkám első felében, egy szakirodalmi áttekintés segítségével, bemutattam a három kifejezést, melyeket a legtöbben a megengedő kötőszók közé sorolnak. A dolgozat második felében azt az általam végzett korpuszos és kérdőíves vizsgálatot ismertettem, melynek eredményei alapján korántsem tűnik egyértelműnek a noha, a holott és a jóllehet kifejezések kötőszóként való kategorizálása.

A dolgozat végén kitértem a kutatás lehetséges további irányaira is, melyek közül az tűnik jelenleg a legfontosabbnak, hogy tisztázzam, hogy a szóban forgó megengedő kifejezések előfordulhatnak-e együtt a de kötőszóval, vagy ez a konstrukció teljesen lehetetlen.

POLITIKATUDOMÁNY ÉS SZOCIOLÓGIA

Helyszín: A 330

Kezdés: 09.30

Zsűri: Dr. habil. Tomay Kyra, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. habil. Glied Viktor, egyetemi docens; Dr. Bucher Eszter, adjunktus; Völgyi Bence, tanársegéd

ELŐADÁSOK

Glavaticy Helga: Társadalmi szerepelvárások a magyar anyákkal szemben nemzetközi kontextusban

Kiss Mercédesz: Le changement de la séparation des trois pouvoirs dans l'histoire de la France au long XIX e siècle (A három hatalmi ág szétválasztásának változásai a hosszú 19. századi francia történelemben)

Kopócs Dominik József: Szakadék valódi és virtuális világ között: A videójátékok egyéni és társadalmi aspektusai a köztudat árnyékában

Kopunovic Dávid: A politikai impotencia fogalmi rekonstrukciója

Kozma Tímea Erzsébet: Hátrány az oktatásban, különös tekintettel, ha lányként romá-nak születesz

Molnár Réka: A szülők válásának hatása az egyén párkapcsolati minőségére és stabilitására

Tóth Lili: Szakértői kormány: illúzió vagy kiút a válságból? A Bajnai- és az Ódor-kormány technokrata minőségének vizsgálata a szakértői kormány ismérvei tükrében

Váncsa András: Politikai aktivitás és közéleti részvétel Magyarországon

REZÜMÉK

GLAVATICY HELGA

(Szociológia, BA)

Társadalmi szerepelvárások a magyar anyákkal szemben nemzetközi kontextusban

A kutatásomban a társadalmi szerepelvárásokat vizsgálom a magyar anyákkal szemben, melyben célom bemutatni, hogy milyen elvárásoknak kell megfelelniük valamint, hogy milyen szerepeket kell vállalniuk ahhoz, hogy a társadalom elismerje őket. Elemzéseket végeztem a EVS és a WVS adatbázisából származó adatokból, melyekből ki-

mutatható, hogy a magyar társadalom tradicionális nemi szerepfelfogással rendelkezik. Elsősorban a nőket anyaként látják, így a gyermeknevelést és a háztartásvezetést tartják fő céljuknak, azonban fontosnak tartják azt is, hogy hozzájáruljanak a háztartás jövedelméhez. Ez a felfogás azonban átalakulóban van. Az idő előrehaladtával, illetve a képzettség emelkedésével egyre jobban közelít a progresszív gondolkodásmód felé a magyar társadalom.

KISS MERCÉDESZ

(Nemzetközi tanulmányok, MA)

Le changement de la séparation des trois pouvoirs dans l'histoire de la France au long XIX e siècle

(A három hatalmi ág szétválasztásának változásai a hosszú 19. századi francia történelemben)

Jelen dolgozat Montesquieu, az ismert francia filozófus elméletének, a hatalmi ágak – nevezetesen a törvényhozás, végrehajtás és igazságszolgáltatás – szétválasztásának változásait és az egymáshoz való viszonyukat vizsgálja franciaországi viszonylatban a hosszú 19. század folyamán. A hosszú 19. század, amely az 1789-es nagy francia forradalomtól egészen az első világháborút lezáró békeszerződésekig terjed, Franciaországot tekintve igen izgalmas időszak mind a politikai rendszerek változásai, mind pedig alkotmányjogi szempontból. A dolgozat három fő fejezetre tagolódik, az elsőben Montesquieu rövid élettörténetébe és főbb műveibe nyerhetünk bepillantást, a másodikban a hatalmi ágak szétválasztásának elméletéről, a hatalmi ágak jellemzőiről és történelmi háttéréről olvashatunk, míg az utolsó fejezet taglalja a három hatalmi ág alakulását a nagy francia forradalomtól és az első köztársaságtól egészen a harmadik köztársaságig. Ezen elméletet később több európai ország is átvette és mind a mai napig meghatározó része a legtöbb modern állam politikai berendezkedésének.

KOPÓCS DOMINIK JÓZSEF

(Szociológia, BA)

Szakadék valódi és virtuális világ között

A videojátékok egyéni és társadalmi aspektusai a köztudat árnyékában

Az elmúlt évtizedekben a videojátékok és a rájuk épülő ipar ugrásszerű fejlődése szükségessé tette a téma társadalomtudományos megismerését. Kutatásom azt vizsgálja, mely tényezők befolyásolják leginkább a játékosok és nem játszó egyének között húzódó társadalmi szakadékot. Célom e törés megértése és bemutatása, főként a szülői

attitűd, a manapság aranykorukat élő véleményvezérek és a generációs különbségek szempontjából. A 16-24 éves kor közötti játékosokkal készített 14 interjú alapján vizsgáltam, hogyan változik az egyén játékmagatartása a gyermekkortól a felnőttkorig, valamint melyek az erre ható legfontosabb tényezők. Ennek alapján a legfontosabb befolyásoló erőkként a generációs különbségek és a szülői attitűd, valamint a családon belüli példák jelentek meg. Összességében tehát kijelenthető, hogy a vizsgált szakadék valódi, a probléma forrása azonban nem feltétlenül a játékokban, annál is inkább a szocializáció hiányosságáiban keresendő.

KOPUNOVIC DÁVID

(Szociológia, BA)

A politikai impotencia fogalmi rekonstrukciója

Kutatásomban a politikai impotencia fogalmi rekonstrukciójával foglalkozom. A politikai impotenciát hiba lenne pusztán a politikai mezőben végbemenő cselekvőkép telenséggel meghatározni. Sokkal inkább egyfajta motiválatlan vagy céltalan attitűd szocializáció mechanizmus eredményeként értelmezhető. Munkámban elméleti szinten értekezem a politikai impotencia valószínűségi okságáról, Pierre Bourdieu elméleti hagyományán keresztül. Bourdieu elméleti hagyománya alatt a szocializáció, szimbolikus erőszak, habitus elemeit ötvözöm a politikai szocializáció irodalmával és a kultúra szociológiai megközelítésével. Amellett érvelek, hogy a politikai impotencia a szimbolikus erőszak által létrehozott állapot, amely kihatással van a bourdieu-i értelemben vett ágens-ek társadalmi valóságképére. Ehhez a valóságképhez nem tud érdemben igazodni az ágens habitusa. Ez természetesen a politikai mezőre is kiterjed, ami által a politikai cselekvés eszközeinek megtagadása és figyelmen kívül hagyása jellemzi a társadalmi erőtéren belül tevékenykedő ágenseket. Kutatásomban kitérek azokra az alternatívákra, melyek kiutat kínálnak ezen látszólag determinisztikus helyzetből. Ilyen alternatíva például a bourdieu-i beavatkozás is.

KOZMA TÍMEA ERSZÉBET

(Szociológia, BA)

Hátrány az oktatásban, különös tekintettel, ha lányként romának születesz

A kutatásom során igyekeztem feltárni és megérteni azokat a hátrányokat, amikkel a cigány lányoknak, nőknek kell megküzdeniük tanulmányaik során. Kutatásomat elsősorban egy Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei kisvárosban végeztem, ahol hólabda módszerrel jutottam el interjúalanyaimhoz. A félig strukturált interjúk készítése során

az oktatásban átélt élményeikre és tapasztalataikra koncentráltam. Az iskolában töltött évek azonban nem vizsgálhatóak önmagukban, úgy vélem, fontos a családi és kulturális háttér is. Azért, hogy jobb betekintést kapjak interjúalanyaim életébe, szó esett családjukról, párválasztásról és nemzetiségi identitásuk megéléséről is. Interjúalanyaim között van olyan személy, aki 8 általános iskolai osztályt végzett, és olyanok is, akik jelenleg a felsőoktatásban tanulnak. Edukációs lehetőségeiket nagyban befolyásolja, hogy melyik nagyobb romaközösséghez tartoznak, és a család mennyire tartja a szokásokat, de az iskolai élményeik is meghatározóak.

MOLNÁR RÉKA

(Szociológia, BA)

A szülők válásának hatása az egyén párkapcsolati minőségére és stabilitására

A párkapcsolatok minőségének és milyenségének egyéni és társadalmi jelentősége is van, az életminőség és a társadalmi helyzet egyik fontos tényezője. Az 1950 után jelentkező normaváltozásoknak köszönhetően a házasságkötése száma csökkenni, a válások száma nőni kezdett. Ezen változások hatással vannak a gyermekvállalásra és a gyermekek felnevelésére is. A párkapcsolatok minőségének és stabilitásának vizsgálata ezen tényezők miatt is fontos, így tanulmányomban a szülők válásának hatását vizsgáltam az egyén párkapcsolatára. Több korábbi kutatás eredménye is azt mutatta, hogy az elvált szülőkkel rendelkezők párkapcsolati minősége és stabilitása gyengébb, kutatásom célja az volt, hogy ezt az állítást megerősítsem vagy cáfoljam és az ezt okozó tényezőket bemutassam. Eredményem alapján a szülők válása csak a párkapcsolat stabilitásával (legyen az tényleges válás vagy a válás gondolata) van összefüggésben, míg a párkapcsolat minőségére nincs semmilyen hatással.

TÓTH LILI

(Politikatudomány, MA)

Szakértői kormány: illúzió vagy kiút a válságból?

A Bajnai- és az Ódor-kormány technokrata minőségének vizsgálata a szakértői kormány ismérvei tükrében

A Magyarországon 2009-ben megalakuló, Bajnai Gordon miniszterelnökségével működő kabinetet tipikusan szakértői kormányként tartjuk számon, és így kategorizálja a nemzetközi szakirodalom is. Tizennégy évvel később, 2023-ban Szlovákiában, Ódor Lajos magyar származású miniszterelnök vezetésével megalakult kormányt szintén szakértőiként azonosította a közvélemény. Azonban, ha jobban megvizsgáljuk e sok-

szor (talán meggondolatlanul is) használt, jól csengő kifejezést, sokkal árnyaltabb kép rajzolódik ki a fogalomról. Dolgozatom e két kormány szakértői minőségének elemzésére vállalkozik, kiemelve az abszolút technokrata modell megvalósulási lehetőségének kérdését a képviselési demokrácia keretrendszerén belül. E téma bő szakirodalma mellett, ugyanis érdemes alaposabban megvizsgálni a politika kevésbé tárgyalt, homályos körvonalakkal rendelkező fogalmát: a szakértői kormányt és ismérveit. Valóban létrejöhetnek ilyen minősítésű kormányok? Ha igen, akkor mennyiben felelnek meg a demokráciakritériumoknak? Melyek azok a kitételek, amelyek egy kormány szakértői jellegét adják? Miért olyan népszerű ígéret a technokrata kormány, és miért tekintenek rá az ezzel kampányoló politikusok úgy, mint jó stratégiára? Az írás célja a válaszadás és a szakértői kormány elméleti kereteinek, dilemmáinak összefoglalása.

VÁNCSA ANDRÁS

(Szociológia, BA)

Politikai aktivitás és közéleti részvétel Magyarországon

Kutatásom arra tesz kísérletet, hogy a magyar társadalom közéleti aktivitását feltérképezze, és összefüggésekre világítson rá. A dolgozat két fő célja közül az első, hogy történelmi áttekintéssel közelebb kerüljön a ma jellemző politikával kapcsolatos mentalitáshoz, a második pedig az, hogy összehasonlítások révén trendeket vizsgáljon a magyar lakosság körében, kiemelt figyelemmel a 30 év alatti fiatalokra. Azt feltételezem, hogy az általános hozzáállás a közéletiséghez több tényező által erősen befolyásolt jelenség, fő irányvonala pedig a politikai érdektelenség felé mutat. A kutatás módszere a(z) European Social Survey kérdőíves kutatásai alapján rögzített adatokat használja fel összehasonlító elemzések végzéséhez. A dolgozatban rögzített adatok két reprezentatív mintából származnak, a teljes magyar lakosság, valamint a 30 év alatti magyar lakosság mintájából. Összevetésre kerül még egy nemzetközi összehasonlítás is, amely európai mintára fókuszál. Kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy a vizsgált változók trendjei a fokozódó politikai érdektelenség növekedését mutatják, így hipotézisem beigazolódott.

TÖRTÉNETTUDOMÁNY

SZEKCIÓ 1. - EGYETEMES ÉS MAGYAR TÖRTÉNELEM AZ ÓKORTÓL A 19. SZÁZADIG

Helyszín: Ró M 115

Kezdés: 9.00

Zsűri: Prof. Dr. Font Márta, professor emerita, elnök

Tagok: Dr. habil. Nagy Levente, egyetemi docens; Dr. habil. Végh Ferenc, egyetemi docens

ELŐADÁSOK

Szántó Virág Veronika: A római pyxisek gyakorlati felhasználása és szimbolikus jelentősége

Kis-Kádi Anna: Magyar szent királyok az Anjouk birodalmában – Magyar dinasztikus kötődést kifejező helyszínek és elemek a nápolyi Anjouk dinasztikus reprezentációjában a 13–14. században

Papp Regina: A bylandi kísértethistóriák születése

Perger Dorina: Útmutató politikai szemfényvesztéshez az 1642. év Angliájában

Hamarics Kristóf: Ateizmus, deizmus, nonkonformizmus és királyi fejvesztés a 18. század végi brit karikatúrákon

Kovács Bence: Pragmatica Sanctio – egy birodalom kohéziós ereje

REZÜMÉK

SZÁNTÓ VIRÁG VERONIKA

(Régészet, MA)

A római pyxisek gyakorlati felhasználása és szimbolikus jelentősége

A pyxisek, az illatszerek, festékek és ékszerek tárolására szolgáló kis tégelyek, már a Kr. e. nyolcadik század óta léteznek. A tárgyforma ezidő alatt jelentős változáson ment keresztül, azonban a funkció azonos maradt. A Kr. u. első és negyedik század között Pannoniában és a Duna menti provinciákban is elterjedt, valamint a barbaricumba is eljutott használatának szokása. Két tipológiája – Béal-Feugére, Deschler-Erb – és három jelentősebb gyűjtése készült, mely magába foglalja a különböző anyagokból ké-

szített és a barbaricumból származó darabokat is. Azonban az újonnan előkerülő és a raktárakban újra felfedezett tárgyak szükségessé teszik a tárgycsoport részletesebb feldolgozását. Ennek első lépése a szakirodalomból jelenleg ismert pyxisek vizsgálata, lehetséges értelmezésük megfogalmazása.

KIS-KÁDI ANNA

(Történelem, MA)

Magyar szent királyok az Anjouk birodalmában

*Magyar dinasztikus kötődést kifejező helyszínek és elemek
a nápolyi Anjouk dinasztikus reprezentációjában a 13–14. században*

Jelen dolgozatban a nápolyi Anjouk magyar kötődést kifejező dinasztikus reprezentációjának helyszíneit gyűjtöm össze, és foglalom a rendszerbe. A rendszerezést az egyes helyszínekhez fűződő személyekre építem. Kutatásomban körülbelül az 1270 és az 1343 közötti időszakra koncentrálok. Először azt a politikai-történeti környezetet mutatom be, amelyben az Árpád-Anjou kettősházasság létrejött. Mivel az Anjouk dinasztikus reprezentációjába az összes általuk uralt terület reprezentációja beletartozik, így a magyar címer is az „Anjou birodalom” többi részével együtt szerepel. Az első, II. Károlyhoz kötődő provençe-i helyszín után, rátérek az itáliai helyszínek bemutatására, ahol először Martell Károly, majd Magyarországi Mária, és végül I. Róbert dinasztikus reprezentációjával foglalkozom. Végül kitekintésként ismeretem Magyarországi Mária hagyatéki leltárát, amely értékes forrásként szolgál a téma szempontjából.

PAPP REGINA

(Történelem, MA)

A bylandi kísértethistóriák születése

A dolgozat egy a 15. század elején egy yorkshire-i cisztercita kolostorban (Byland) íródott kísértettörténetek keletkezési körülményeit és bennük a középkor népi vallásosság kifejeződését vizsgálja. Részletesen feltárja, elsősorban a történetek lejegyzésének okait, céljait és felhasználását. Továbbá a kutatás vizsgálja a szöveg keletkezésének lehetséges idejét és feltételezhető helyszíneit, illetve azokat a történelmi, társadalmi és vallástörténeti eseményeket, amik közvetve vagy közvetett módon megjelennek a szövegekben. Külön vizsgálja a forrás szövegét, illetve a forrás alapjául szolgáló, néphagyományból származó történeteket. Ilyen módon alapot ad a szövegek újszerű vizsgálatához, a folklór elemek alapján a népi vallásosság aspektusaink megismeréséhez, a kereszténység és a folklór kapcsolatának jobb megértésére, amihez elengedhetetlen

a szöveg eredetének vizsgálata. Ezenkívül rámutat, hogy a mikrotörténelmi kutatások bár csak kis területtel foglalkoznak, azt a társadalmi folyamatok fényében vizsgálják, és így a társadalom- és a kultúrtörténet szempontjából is nélkülözhetetlenek.

PERGER DORINA

*(Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára -
angol nyelv és kultúra tanára, O)*

Útmutató politikai szemfényvesztéshez az 1642. év Angliájában

Dolgozatomban a *The Prince, or Maxims of State* (1642) c. munkát elemeztem, történetileg elhelyezve és új szemszögből megvilágítva az írás lehetséges céljait. A mű kapcsán eddig leginkább a *state* szóra adott definíciójára koncentrált az irodalom, továbbá megkérdőjelezte Sir Walter Raleigh szerzőségét, valamint Raleigh és Machiavelli nézeteit hasonlították össze. A művet 4 különböző, de egymással összekapcsolható szempontból elemeztem: a paratext elemekre, az adott év politikai kontextusára, a műfaji sajátosságokra és a Machiavellihez való kapcsolódásokra, végezetül a zsarnokság értelmezésének kérdésére fókuszálva. Legfontosabb megállapításom az elemzés alapján az, hogy az adott művet inkább lehet egy olyan írásként tekinteni, amely az emberek gondolkodását volt hivatott befolyásolni az angol polgárháború kezdetén, és I. Károly mellé állítani őket, mintsem egy trónörökösnek szánt uralkodási útmutatóként kezelni.

HAMARICS KRISTÓF

(Földrajztanár – történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára, O)

Ateizmus, deizmus, nonkonformizmus és királyi fejvesztés a 18. század végi brit karikatúrákon

Kutatásom során több száz, a francia forradalom idején készült brit karikatúrát vizsgáltam meg. E munka, illetve a szakirodalom áttekintése folytán körvonalazódott a témám. Hipotézisem szerint, azokon a brit karikatúrán, amelyekben utalás történt a keresztény vallás – részleges vagy teljes – elvetésére, automatikusan megjelent valamely uralkodó kivégzése is. Ennek oka, hogy a vallás elvetésének mellékhatásaként tekintettek a korabeli karikatúristák – vagy mecénásaik – az uralkodók kivégzésére.

Dolgozatomban végül 19 karikatúrát elemeztem. Ezek nagyrészt igazolták hipotézisemet, viszont akadtak kivételek is: több karikatúránál csak az uralkodó kivégzését ábrázolták, míg egy nyomtatásban kizárólag a keresztény hit elhagyására utaltak.

KOVÁCS BENCE

*(Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára -
médiá-, mozgókép- és kommunikációtanár, O)*

Pragmatica Sanctio - egy birodalom kohéziós ereje

A Pragmatica Sanctio Magyarországi elfogadása a dolgozathoz kapcsolódó kutatás kezdetekor ünnepelte a 300. évfordulóját. A dokumentuma köztudatban leginkább a leányági örökösödés elfogadásával társul, azonban kevés figyelmet kap annak nemzetközi háttere, valamint alkotmányos ereje. A kutatás célja, hogy ábrázolja a Habsburgok dunai ágának kialakulását, majd azt követően az új birodalom területi egységének megszilárdulását, mely a Pragmatica Sanctio elfogadásával teljesedett be. A területi integritás mellett fontos szerepet kap a dinasztia és Európa viszonya az XVI-XVIII. század során. A kutatás célja, hogy a családi törvény alkotmányozó jellegét mutassa be, kihangsúlyozva annak hiányosságait és pozitívumait objektív képet alkotva, mivel a dokumentum elfogadása nem csak a dunai monarchia kialakulásának folyamatát zárta le, de a következő évszázadok Európájának hatalmi egyensúlyát is konzerválta.

TÖRTÉNETTUDOMÁNY

SZEKCIÓ 2. - EGYETEMES ÉS MAGYAR TÖRTÉNELEM A 20. SZÁZADBAN

Helyszín: Ró M 207

Kezdés: 9.00

Zsűri: Prof. Dr. Hornyák Árpád, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. habil. Vitári Zsolt, egyetemi docens; Dr. Polyák Petra, főlevéltáros

ELŐADÁSOK

Vörös Zsolt: A szerb nyomásgyakorlás két eszköze: túszejtés és internálás a megszállt Baranyában (1918–1921)

Borbándi Bálint: A Felsőbaranyai Református Egyházmegye Siklói Polgári Leányiskolájának és Internátusának története a korabeli sajtóban

Dombovári Márton: A Budapestet ért angolszász légitámadások hatása a lakóépület-állományra és a lakóközösségekre

Szanyi Márton: A lengyeli internálótábor

Bacher Péter: Az 1945–1956 közötti baranyai pártelit prozopográfiai elemzése

Remete Adrián: Jugoszláviával kapcsolatos háborús rémhírtérjesztések és következményeik a Rákosi-korszakban (1948–1953)

Farkas Viktor: A polgári viselkedéskultúra visszhangjai '60-as években – Az 1960-as évek három illemkönyve, a 20. sz. első harmadának illemirodalmi hagyományával összevetve

Fiser Bence: Megreformálni a megreformálhatatlant – A peresztrojka, mint politikai program tartalmi meghatározása és periodizációja a Gorbacsov-korszakban

REZÜMÉK

VÖRÖS ZSOLT

(Történelem, MA)

A szerb nyomásgyakorlás két eszköze: túszejtés és internálás a megszállt Baranyában (1918–1921)

Dolgozatomban a szerb megszállás alá került Baranyában, a megszállók által alkalmazott két nyomásgyakorlási eszközt jártam körbe. Ezeket a jelenségeket erőszakelmé-

leti szempontból vizsgálva és tipologizálva illesztettem bele, az első világháború utáni európai kontextusba, amikor az ilyen típusú katonai és/vagy politikai erőszak, szinte a mindennapok részét képezte. A túszejtések és internálások belső működését, jellegét, elsősorban ego-dokumentumok alapján tártam fel, melyeket kiegészítettem a korabeli sajtóban megjelent újságcikkek vizsgálatával. Kutatásomban a rendelkezésre álló kerektek között igyekeztem minél több személyt beazonosítani azok közül, akik túszyok vagy internáltak voltak. Megpróbáltam rávilágítani a két jelenség közti különbségre, valamint a valjevói internálás alatt eltöltött időszakot a lehető legplasztikusabban ábrázolni.

BORBÁNDI BÁLINT

(Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára - könyvtárostanárr, O)

A Felsőbaranyai Református Egyházmegye Siklósi Polgári Leányiskolájának és Internátusának története a korabeli sajtóban

Dolgozatomban a Felsőbaranyai Református Egyházmegye által 1916-ban létesített és 1930-ig Siklóson működő református polgári leányiskola és internátus alapítástörténetét és működését vizsgálom a korabeli sajtótermékek elemzésével. Az intézménynek mind a létrejöttékor, mind az első éveiben komoly történelmi nehézségeket kellett kiállnia. Az 1918 ősziéig tartó I. világháborút az őszirózsás forradalom, majd Baranya vármegye és térségének antant-szerb megszállása követte egészen 1921 augusztusáig. Ezen nehéz időszakok sikeres átvészélése után az iskola továbbra is folytonos anyagi gondokkal küszködött és több tényező együttes hatása következtében az évtized végén az intézmény végleg becsukta kapuit Siklóson. Munkámban a szerb megszállás időszakának és Siklós korabeli helyzetének rövid ismertetését követően az iskola alapításával, tantestületének személyi változásaival, valamint az intézmény 1930-as Pécsre költöztetésével kapcsolatos sajtótermékeket tekintem át.

DOMBOVÁRI MÁRTON

(Történelem, BA)

A Budapestet ért angolszász légitámadások hatása a lakóépület-állományra és a lakóközösségekre

Dolgozatom célja a Budapest elleni 1944-es angolszász légitámadások bemutatása, a fókusz a bombázások lakosságra gyakorolt hatásaira, a mindennapokra és az épületek-
rok szemléltetésére helyezve. A témaválasztást indokolja, hogy bombázások a fővárosi lakosság mindennapi életére nagy befolyással bírtak. A vizsgálat során tágabb kontextusban bemutatom, hogy milyen okok vezettek a magyarországi légitámadásokhoz, hogyan jött létre a hazai légoltalom. A főváros településszerkezetét vizsgálva választ

keresek arra a kérdésre, hogy a szövetségesek céljaival ellentétben miért keletkeztek számottevő bombakárok a lakóépületekben. A bombázásokat követően kiadott rendeleteken és végrehajtott intézkedéseken keresztül szemléltetem a fővárosi lakosság élethelyzetének radikális megváltozását. Kutatásom során egyaránt támaszkodom levéltári forrásokra, interjúkra, korabeli sajtóanyagokra, tanulmányokra és monográfiákra is.

SZANYI MÁRTON

*(Történelem és állampolgári ismeretek –
nemzetiségi német nyelv és kultúra tanára, O)*

A lengyeli internálótábor

A tolna megyei Lengyel nevű községben 1945. április közepe és június vége között a falu legnagyobb épületében, az Apponyi-kastélyban egy internálótábor működött, ahová több ezer magyarországi németet internáltak a környékbeli falvakból. Dolgozatom célja, a források, interjúk és a szakirodalom segítségével feltárni az internálótáborban történt eseményeket, különös tekintettel a tábor működésére és az ott uralkodó körülményekre. Az egykori érintettek, valamint orvosok és egyházi személyek beszámolóai alapján elmondható, hogy a táborban embertelen körülmények uralkodtak. A tábor működtetése – mely főként Bodor György nevéhez köthető – önkényes módon és törvénytelenül zajlott. Az internált németek vagyona elkobzásra került, helyükre a Magyarországra menekülő székelyeket telepítették be. Az internálótábor esete jól illeszkedik a második világháborút követő magyarországi németellenes események sorozatába és felfogható a Németországba történt kitelepítések előzményeként.

BACHER PÉTER

(Történelem, BA)

Az 1945–1956 közötti baranyai pártelit prozopográfiai elemzése

Dolgozatom témája a második világháborút követő időszak baranyai (kommunista) pártelitjének prozopográfiai elemzése 1956-ig. Az elemzés tárgyát képező személyek az 1944 és 1956 közti időszak megyei és városi titkárai, 17 személy. A vizsgálat során bemutatom a pártfunkcionáriusok impériumváltást megelőző életútjait. Az elemzést az alábbi kilenc szempont szerint végeztem: (1) a pártfunkció kezdetén betöltött életkor, (2) származás, (3) eredeti foglalkozás, (4) iskolai végzettség a pártfunkció kezdetén, (5) politikai iskolázottság, (6) pécsi illetőség, (7) párttagság kelte, (8) pártfunkció betöltésének hossza és (9) pozícióváltás oka. A kutatás forrásai a levéltári források, sajtóanyagok, lexikon szócikkek, életrajzoktetek és visszaemlékezések.

REMETE ADRIÁN

(Történelem, MA)

Jugoszláviával kapcsolatos háborús rémhírterjesztések és következményeik a Rákosi-korszakban (1948–1953)

A kutatási témám középpontjában – a Rákosi-korszak általam meghatározott periódusában (1948–1953) – a háborúval, egészen pontosan a jugoszláv háborús feszültséggel, avagy helyzetekkel kapcsolatos rémhírek, valótlan hírek állnak, melyeket elsősorban a sajtó orgánumain keresztül elemzem. A kutatás során az a cél vezérelt, hogy megnézzem milyen jellegű és tartalmú (rém)hírek jelentek meg Jugoszláviáról az 1948-as Sztálin-Titó konfliktus kirobbanása után, elsősorban Zala megyében, majd ezt összehasonlítottam az országos pártlappal, a Szabad Nép megjelent számaival. Végül azt is kutattam, hogy voltak-e következményei a rémhírterjesztésnek, és ha igen, súlyosak voltak-, illetve mik/melyek voltak azok.

FARKAS VIKTOR

(Magyartanár – Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára, O)

A polgári viselkedéskultúra visszhangjai '60-as években Az 1960-as évek három illemkönyve, a 20. sz. első harmadának illemirodalmi hagyományával összevetve

Dolgozatomban a '60-as évek három illemkönyvét, a Hogyan viselkedjünk?; Vidám illemtan; Tudni illik, hogy mi illik című kiadványokat vetem össze a 20. sz. első harmadának illemirodalmával. Ehhez Fábri Anna *A művelt és udvarias ember* c. könyvét használtam. Az 1910–1935 között íródott, és Fábri Anna által feldolgozott négy illemkönyv viselkedési tanácsait, szerzőit és témafelosztásait összevetem az általam vizsgált 1960-as években íródott három illemtanal. Céloom ezzel az, hogy megvizsgáljam, milyen állandóságok és változások vannak a magyar nyelvű illemirodalomban a hatvanas évekre. Lényeges változás, hogy a '60-as évek illemkönyvei már a munkásokat is az illemszabályok hatáskörébe sorolja. Dolgozatom arra is kitér, hogy ezt hogyan érik el a vizsgált kiadványok, és milyen következményekkel jár ez a szabályok alakulásában.

FISER BENCE

(Történelem és állampolgári ismeretek – orosz nyelv és kultúra tanára, O)

Megreformálni a megreformálhatatlant***A peresztrojka, mint politikai program tartalmi meghatározása
és periodizációja a Gorbacsov-korszakban***

Mihail Gorbacsov két politikai programjára, a peresztrojkéra és a glasznosztyra sokan egymás kiegészítéseként tekintettek. Dolgozatomban ezt a kialakult képet árnyalva, arra tettem kísérletet, hogy a peresztrojkit, mint gyűjtőfogalmat a teljes Gorbacsov-korszak belpolitikai tevékenységét magában foglaló politikai programként értelmezem, melynek elemei többek között az uszkorenyije (gyorsítás) és a glasznoszty (nyilvánosság) is. Jelen állítás bizonyítása céljából, olyan forrásokat vizsgáltam, melyeknek meghatározó szerepük volt a „gorbacsovi reformokat” népszerűsítő propagandában (beszédok, jegyzőkönyvek stb.). A kutatásom eredményeként megállapítottam, hogy a Gorbacsov-korszakban a peresztrojka jelentése folyamatosan változott, a legjelentősebben 1989 után, mely időszakban a főtitkár számára politikai reformok „útkeresését” felváltotta a mindent felforgató változások előli „menekülés”.

MÉDIA- ÉS FILMTUDOMÁNY

Helyszín: Zsolnay Negyed E25 301

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Pólya Tamás, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Csöngé Tamás, egyetemi adjunktus; Dr. habil. Guld Ádám, egyetemi docens;
Simor Kamilla, tanársegéd

ELŐADÁSOK

Annua Speranza: Ideology reproduction on Television: Queerbaiting and the challenges of LGBT representation on the small screen

Csapó Áron Sebestyén: Átutazóban a szimulációs valóságok tér képein

Hegedüs Ferenc: Hamlet farkasbőrben – A pszichoanalitikus Hamlet-interpretációk leképeződése *Az északi* (Robert Eggers, 2022) című filmben

Hofecker Barnabás: A generatív mesterséges intelligencia hatásai az online tartalomelállítókra

Mészáros Aliz Alexa: Boratológia – A *Borat* narratív elemzése

REZÜMÉK

ANNYA SPERANZA

(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)

Ideology reproduction on Television: Queerbaiting and the challenges of LGBT representation on the small screen

This research focuses on the influence of television media in reinforcing hegemonic ideologies and the oppression of queer identities on TV; and consequently, the strategies audiences use to counter the predetermined messages by changing their forms of interactions and decoding of media. I describe the process of minority representation and new forms of audience participation being reflected in contemporary media, primarily the creation of slash fiction through participatory culture and the queerbaiting phenomenon. I analyzed a variety of TV shows through their audience reception, as selected by their portrayal of queer characters or use of queerbaiting tropes; and I found that the number of queer characters has risen over the years but a new trend within production companies has started to cancel queer-centered TV shows. Among

them, same-sex female romance is the most often canceled, however, same-sex male romance has been more successful thanks to the popularity of slash fiction.

CSAPÓ ÁRON SEBESTYÉN

(Szabad bölcsészet, BA)

Átutazóban a szimulációs valóságok tér képein

A szimulált környezetek megjelenése az ezredforduló filmjeiben

Dolgozatom az ezredforduló előtt megjelenő, társadalmi valóságot megkérdőjelező filmek szimulációs valóságával foglalkozik. Ezek a filmek időben közel jelentek meg egymáshoz, egymástól függetlenül, mesterségesen létrehozott környezetek mégis nagyon hasonlóak. Ezek elemzéséhez többek között Marc Augé nem-hely fogalmát használom; ezen keresztül pedig meghatározom a városok a film cselekményéhez tartozó viszonyát. Valamint kitérek arra is, hogy hogyan keltik az egyes helyszínek az elidegenedés érzetét, és milyen társadalmi valósággal foglalkoznak.

HEGEDÜS FERENC

(Szabad bölcsészet, BA)

Hamlet farkasbőrben

A pszichoanalitikus Hamlet-interpretációk leképeződése

Az északi (Robert Eggers, 2022) című filmben

Tanulmányomban Az északi (The Northman, Robert Eggers, 2022) című Hamlet adaptációval foglalkozom. Elemzésem középpontjában az áll, hogy a film milyen módon idézi meg Jacques Lacan és Ábrahám Miklós pszichoanalitikus Hamlet-interpretációit. Hipotézisem, hogy a két nagyon különböző elmélet egy dramaturgiai struktúra mentén szerveződik, mely struktúra a pszichoanalitikus elméletek, és egyéb ideológiai tartalmak koherenciáját a lenyűgözés és a látvány érdekében számolja fel. Az inkoherenciának és a film lenyűgözés-orientált tendenciáinak magyarázatát Mark Fisher, brit kultúrakutató és Bagi Zsolt, filozófus elméleti munkái mentén határozom meg. Konklúzióm, hogy a film Shakespeare drámájának egy új jobboldali átdolgozása, melynek célja, – Bagi új barokk koncepciójába illeszkedve – hogy a lenyűgözés által meggyőzzön az örök értékek fennállásáról és az erős, ösztönök uralta férfi sorsának magasztosságáról.

HOFECKER BARNABÁS

(Kommunikáció- és médiatudomány, BA)

A generatív mesterséges intelligencia hatásai az online tartalomelőállítókra

A spekuláció, miszerint a gépek egyes területeken elveszik majd az emberek munkáját, már az ipari forradalom óta jelen van gondolkodásunkban, és ezek a fantáziák a sci-fi irodalom népszerűsödésével csak még sötétebb jövőképet festettek. A generatív AI utóbbi években bekövetkezett fejlődésével ez egyre inkább valósággá kezd válni, és meglepő módon talán pont a kreatív szakmák érintettek benne a legjobban. A dolgozat ezen belül is az online tartalomelőállítás világára fókuszál, és fő céljai a következők: Pontos képet kapni arról az átalakulásról, ami a generatív AI hatására végbemegy az online tartalomelőállításban illetve tartalomfogyasztási szokásainkban egy online tartalomelemzés keretében. Emellett a kutatás célja még még felmérni a kreatív szakmák ehhez való viszonyulását, illetve az MI jelenlegi korlátait és lehetőségeit két fókuszcsoportos interjú segítségével.

MÉSZÁROS ALIZ ALEXA

(Magyartanár - Média-, mozgókép- és kommunikációtanár, O)

Boratólógia - A Borat narratív elemzése

A Borat kivételes narratív komplexitással rendelkezik ahhoz, hogy egy tanulmányi dolgozat keretében mindaz vizsgálat alá legyen helyezve. Ez az elbeszéléseleméleti összetettség lehetővé teszi azt, hogy ne csak filmként, hanem mint film-szöveggként tekintünk rá, és ennek értelmezésében pedig igénybe vegyük az irodalomtudomány által felkínált terminológiát, mint amilyen a fokalizáció, a homo-, és heterodiegetikus narráció vagy éppen a metalepszis. A kutatásom elsődleges intenciója, hogy bizonyítsa az elméleti eszköztár filmekben való megragadhatóságát, valamint, hogy rávilágítsak a dokumentumfilmek és az áldokumentumfilmek (mockumentary) között lévő elemi különbségekre. A dolgozatomban továbbá felfejtem a valóság és fikcionalitás paralelizmusát, a kettő szerves kapcsolatát és azt, hogy milyen befolyással bírnak egymásra.

FILOZÓFIA ÉS ESZTÉTIKA

Helyszín: B 135/2

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Popovics Zoltán, egyetemi docens, elnök

Tagok: Prof. dr. Somos Róbert, egyetemi tanár; Dr. habil. Bagi Zsolt, egyetemi docens

ELŐADÁSOK

Barnóczy Ákos: Emil és az ellenfékek

Folyi Bence: Kép, rítus, szöveg – A ravennai keresztelőkápolnák ikonográfiája

Szabó Raul: Harcos példák, A keleti harcművészet fogalmainak értelmezése a nyugati filozófia segítségével

REZÜMÉK

BARNÓCZKY ÁKOS

(Szabad bölcsészet, BA)

Emil és az ellenfékek

A dolgozatban megpróbálok eljutni addig a konklúzióig, ami szerint Jean-Jacques Rousseau: Emil, vagy a nevelésről című munkája nem csupán egy pedagógiai mű, és nem is „csak” antropológiai értelemben érdekes fiktív esettanulmány. Azt szándékozom benne bebizonyítani, hogy amiatt az emberkép miatt, pontosabban amiatt a potenciális emberkép miatt, amely az Emilben oly sok aspektusból került részletezésre, az érdekes lehet arra, hogy jelenkorunk legfőbb társadalmi kihívásainak nézőpontjából újra értelmezzük, és egy kvázi alternatív felvilágosodásképet kapjunk, ami akár új impulzusokat is adhat a társadalomfilozófiának.

FOLYI BENCE

(Esztétika, MA)

Kép, rítus, szöveg

A ravennai keresztelőkápolnák ikonográfiája

Ravenna két 5. századi keresztelőkápolnájának mozaikjain Jézus Krisztus mellett egy antik minta szerint ábrázolt folyóistenség alakja jelenik meg. Kézenfekvő lehet ezeket az ábrázolásokat szinkretizmusnak, azaz valláskeveredésnek tulajdonítani, mind ez azonban sokkal rétegzettebb. Dolgozatom célja, hogy a ravennai mozaikok példáin keresztül bemutassam: a pogányság és kereszténység közti átmenetet nem egy éles paradigmatis törésként kell elgondolni, sokkal inkább egy állandó feszültségként, – Didi-Huberman szavaival – „egy folyó és saját örvényei (azaz a kereszténység és a pogányság) között kibontakozó drámaként”. Tanulmányomban az előbb említett ábrázolások lehetséges értelmezéseit mutatom be a bizánci művészet természetábrázolásának sajátosságai, a baptisztériumban zajlott keresztelési rítusok, Ravenna kulturális hagyományai és egyházatyák szövegeinek segítségével. Végül amellet fogok érvelni, hogy az ábrázolásoknak elsősorban rituális funkciójuk volt, és a folyóisten alakja a megkeresztelendők tömegét jelképezte.

SZABÓ RAUL

(Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára – etikatanár, O)

Harcos példák

Dolgozatommal célo, hogy a nyugati típusú gondolkodás számára is értelmezhetővé tegyem a keleti harcművészet alapgondolatait. Az első fejezetben azt a kérdést járom körül, hogy *Ki a Harcos?* Mi a feladata, ami őt harcosná teszi? Ezek után térek rá a második fejezetben *A harcos értékei*-re. Ebben a részben főként etikai szempontok alapján vizsgálódom. Az értékek vizsgálata után szót kell ejtenem arról, miként történik *A harcos nevelése*, a harcosná válás folyamata. Hiába az elmúlt számos évszázad, a Platón *Államában* megfogalmazott gondolatok az örökről máig meghatározóak a rendvédelmi személyekkel kapcsolatos elképzelés számára. Nem tekinthetünk el attól a kérdéstől sem, hogy mit jelent a különböző kultúrkörökben *A harcos társadalmi szerepe*. Milyen cselekvésekben, milyen intenzitással és milyen jelentőséggel vesznek részt? A tevékenységek vizsgálata után pedig elérkezünk dolgozatom legfőbb kérdéséhez: *Mit jelent a harc-művészet?*

PSZICHOLÓGIA I.

SZEMÉLYISÉGPSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/214

Kezdés: 9:00-13:00

Zsűri: Dr. Teleki Szidalisz, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Bandi Szabolcs, tudományos segédmunkatárs; Flach Richárd, PhD hallgató

ELŐADÁSOK

- Balog Boglárka: A környezettudatosság cselekvéses aspektusának vizsgálata a vonásszorongás tükrében
- Bea Lilla: A párkapcsolati hűtlenség megbocsátása az érzelmszabályozás és az önértékelés tükrében
- Cseh Viktória: A szülői bánásmód és a Big Five vonások összefüggései – különös tekintettel az alkoholizmusban érintett szülők felnőtt gyermekeire
- Cruzat Valentina: A női orgazmus színlelése és a szégyen és a büntudat kapcsolata
- Madarász Csilla: Egy új kísérleti helyzet kidolgozása az impulzivitás mérésére
- Molnár Anna: Aknés és nem aknés arcok megítélésének kapcsolata undor érzékenységgel és személyiség faktorokkal
- Potó Dorottya: Why turn towards the aversive? Morbid curiosity and its connections to personality

REZÜMÉK

BALOG BOGLÁRKA

(Pszichológia, BA)

A környezettudatosság cselekvéses aspektusának vizsgálata a vonásszorongás tükrében

A környezetszennyezés a 21. századra világméretű problémává fejlődött. A magasabb vonásszorongással rendelkező egyének esetében a klímaváltozás hatásai olyan fenyegető ingerek lehetnek, amik miatt énvédő mechanizmusokat alkalmazhatnak. Így fontos az, hogy hogyan hívjuk fel a figyelmet a környezetvédelemre. Ezek alapján a kutatás céljaként azt tűztük ki, hogy megtudjuk, az emberek a pozitív vagy a negatív környeze-

ti képek hatására cselekednének-e inkább, illetve, hogy a magas vonásszorongás, környezetvédelmi szervezetben folytatott önkéntes tevékenység vagy a környezettudatos életmód hatással van-e a döntésükre. A kérdőív kitöltői magyar, felnőtt lakosok voltak. A vizsgálat eredményei alapján a negatív valenciájú képek esetében inkább cselekednének a résztvevők, a vonásszorongás pedig nem volt hatással. Ezzel ellentétben viszont a magas vonásszorongás bejósolja azt, hogy valaki környezettudatos életmódot él-e. Azok a személyek, akik jelenleg is környezettudatos életmódot élnek, nyitottabbak arra, hogy környezetvédelemre felhívó negatív valenciájú képek hatására cselekedjenek.

BEA LILLA

(Pszichológia, MA)

A párkapcsolati hűtlenség megbocsátása az érzelemszabályozás és az önértékelés tükrében

Jelen kutatásban a párkapcsolati hűtlenség megbocsátását vizsgáltuk az érzelemszabályozással és az önértékeléssel egy 160 fős, párkapcsolati hűtlenséget már átélt személyekből álló mintán. Az adatgyűjtés online, önkitöltős kérdőívek segítségével történt. Az eredmények azt mutatták, hogy a párkapcsolati hűtlenség megbocsátása érzelmi munkával jár, ezért fokozottabb érzelemszabályozással mutat összefüggést, illetve kapcsolat fedezhető fel az adaptív és maladaptív stratégiákkal. Emellett a párkapcsolati hűtlenség megbocsátása együtt jár az alacsony önértékeléssel. Továbbá a párkapcsolati hűtlenség megbocsátását az érzelemszabályozás, az önértékelés, a párkapcsolati elégedettség és a féltékenység külön-külön és együttesen is bejósolja. Ezek alapján megállapítható, hogy a megbocsátás nem csupán egy érzelemszabályozási folyamat, érzelemfókuszú megküzdési stratégia, hanem számos tényező befolyásolja, mint például az önértékelés vagy a kapcsolat értékelése. A végzett kutatáson kívül még sok más szempont is szerepet kaphat, így a jövőbeni vizsgálatokban érdemes minél komplexebben megközelíteni a témát.

CSEH VIKTÓRIA

(Pszichológia, BA)

A szülői bánásmód és a Big Five vonások összefüggései - különös tekintettel az alkoholizmusban érintett szülők felnőtt gyermekeire

A kutatásomban azt vizsgáltam, hogy a szülői bánásmód retrospektív módon milyen hatással van a Big Five Érzelmi instabilitás, Barátságosság és Nyitottság a tapasztalataikra dimenzióira. Figyelmet szentelve az alkoholista szülők gyermekeire, hiszen nap-

jaink égető problémája az alkoholizmus. Az első hipotézis miszerint a magasabb szintű szülői túlvédelem az érzelmi instabilitás emelkedett szintjével jár, beigazolást nyert. A második hipotézist Mann-Whitney- U próbával vizsgáltam, mely szerint az alkoholizmusban érintett szülőknél alacsonyabb a szülői túlvédés és kontroll. Ennek a vizsgálatnak az eredményei gyenge különbséget mutattak mindkét dimenzióban. Melynek oka parentifikáció problémája lehet. A harmadik hipotézis, miszerint a szerető-törődő nevelési stílus magasabb szintű nyitottságot eredményez, nem igazolódott be. Végül, az alkoholizmusban érintett és nem érintett szülők gyermekei közötti különbségeket vizsgálva azt találtam, hogy a barátságosság szempontjából nincs statisztikailag szignifikáns eltérés. Ezt a parentifikáció és az "elég jó működés" fogalma magyarázhatja, hangsúlyozva azokat a konstruktív képességeket, amelyek kialakulhatnak az alkoholisták szülők gyermekeinél.

CRUZAT VALENTINA

(Pszichológia, BA)

A női orgazmus színlelése és a szégyen és a büntudat kapcsolata

Orgasm is an index of sexual achievement and enjoyment (Kinsey et al., 1953, as cited in Lavie-Ajayi and Joffe, 2009), Yet the way men and women experience an orgasm is different. For women, having an orgasm may encompass various aspects such as biological, psychological, or sociocultural. A common act used as a sexual strategy among women is orgasm faking (Cooper et al., 2014), however is one of the least studied phenomena. This research aims to describe the relationship between the main reasons for fake orgasms among women (Altruistic Deceit, Fear and Insecurity and Sexual Adjourment) and self-conscious emotions of shame and guilt. The sample consisted of 84 women, aged 18 or older, who completed four self-report questionnaires to measure the motives for faking an orgasm in women, guilt and shame in general, sexual shame and sex-guilt (FOS, TOSCA-2, KISS-9 and BMSGs). The results showed a) A significant weak positive correlation between Fear and Insecurity motive and General Shame b) A significant weak positive correlations between Fear and Insecurity and Sexual Shame concerning thoughts about others and thoughts about self c) A significant weak positive correlation between Sexual Adjourment reason and General Shame. Nevertheless, no significant correlations were found between FOS four subscales and Guilt in general and between FOS subscales and Sex-Guilt. The findings were supported partially and can be used as a basis to explore in depth how the cognitive processes of sexual shame and sex-guilt differ and how orgasm faking is related to a generalized feeling of unworthiness rather than to a specific evaluation of sexual intercourse. Besides, this research can serve as a starting point for future research relating emotions and reasons women have to fake an orgasm and its further implications in women's sexual lives.

MADARÁSZ CSILLA

(Pszichológia, BA)

Egy új kísérleti helyzet kidolgozása az impulzivitás mérésére

A kutatás célja egy új impulzivitást mérő kísérleti helyzet kidolgozása volt, amely magába foglalja az affektív dimenziót is, ami hiányzott korábbi impulzivitást mérő paradigmákból. Ennek érdekében a TCIP feladatot módosítottuk úgy, hogy a formák helyébe affektív töltetű képek közül választhattak a résztvevők. A feladat során a résztvevők pontokat gyűjthettek össze, amelyek különböző pénzüsszegek megnyerésére jogosították fel őket. Emellett azt is vizsgáltuk, hogy a hat helyzettípus során milyen opciókat preferáltak inkább. A minta N=21,

7 férfi, és 14 női kitöltőből állt. A pontszám negatívan korrelált a viselkedéses impulzivitással, vonásszorongással, FÉLELEMMELEL, és SZOMORÚSÁGGAL, az SPSRQ és TCI55 skáláival azonban nem. A hat helyzettípus esetében mutatkoztak korrelációk a TCI55 és az ANPS-AR kérdőívek egyes skáláival, a viselkedéses impulzivitással, és a vonásszorongással. A kutatás limitációi ellenére ígéretesnek mutatkozik, ugyanakkor fejlesztéseket igényelve.

MOLNÁR ANNA

(Pszichológia, BA)

Aknés és nem aknés arcok megítélésének kapcsolata undor érzékenység és személyiség faktorokkal

Kutatásomban aknés és nem aknés arcképek megítéléseinek különbségeit vizsgáltam, valamint a személyiség és az undorra való hajlam befolyásoló hatását a különbségtétel mértékére. A vizsgálatban 80 fő vett részt, aknés és nem aknés női és férfi arcokat kellett megítélniük vonzóság, egészségesség és barátságosság szempontok alapján. Szignifikánsan alacsonyabb pontszámot kaptak az aknés arcképek a vonzóság és egészségesség skálán. Az undorra való hajlam nem befolyásolta a megítélést, a személyiség teljes mintát vizsgálva nem, azonban nemi bontásban szignifikáns kapcsolatban áll a különbségtétel mértékével. Férfi kitöltők esetében valamennyi faktornál a férfi arcképekre adott pontszám értékülönbségeire hatással van az együttműködés és neuroticitás. Női kitöltőknél egyedül a barátságosságra adott pontszám értékülönbségeit befolyásolja a személyiség, női és férfi arcképeknél egyaránt.

POTÓ DOROTTYA

(Pszichológia, BA)

Why turn towards the aversive?

Morbid curiosity and its connections to personality

This essay studied morbid curiosity and its links to personality. We suggested that people who have higher levels of morbid curiosity will be characterized with greater sensation seeking, aggression and neuroticism, higher trait anxiety and anger expression. We also thought that morbid curiosity will not relate negatively to empathy meaning that these people not necessarily lack empathy. The research was conducted online and resulted in a sample of 106 people ($M=32.9$; $SD=14.89$). We used the Morbid Curiosity Scale (Kiss et al., 2023); shortened Zuckerman-Kuhlman-Aluja Personality Questionnaire (based on the works of Aluja et al., 2018; Kövi et al., 2018), the Anger Expression Scale (Oláh, 1987), the Interpersonal Reactivity Index (Kulcsár, 1998) and the shortened Trait Anxiety Inventory (Zsidó et al., 2020). Additionally, they answered some questions regarding their morbidly curious habits written by us. The results of the correlation matrix supported all our hypotheses.

PSZICHOLÓGIA II.

EGÉSZSÉG- ÉS KLINIKAI PSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/218

Kezdés: 9:00-13:00

Zsűri: Dr. Csókási Krisztina, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Bodó-Varga Zsófia, egyetemi tanársegéd; Balikó Fanni, PhD hallgató

ELŐADÁSOK

Csiba Zsófia: I-es és II-es típusú cukorbetegség, illetve a kapcsolódó egészségmagatartások összehasonlítása a két csoport között

Geisz Adrienn: Parentifikáció, önbecsülés és perfekcionizmus közti összefüggések vizsgálata fiatal felnőttek körében

Jansson Julie: The Emotional, Physical and Life-Style Impact of Self-Harm by Young People on Their Parents

Nagy Anna: A férfiak egészségtudatosságát, valamint egészségmagatartását befolyásoló személyiségtényezők

Papp Sára: Összefüggések a mobbing, iskolai bullying, lelki egészség és megküzdési stratégiák között

Reisz Ákos: A személyiség Cloninger-féle modellje, mint befolyásoló tényező a munkafüggőséggel, kiégéssel és szerhasználattal összefüggésben

Szabó Viktória Mercédesz: On the current mental state of the Hungarian elderly: The effect of the type of residency on the psychological health of the Hungarian elderly and an effort to make the Hungarian elderly's life more fulfilling

Vég Dorina Mirtill: Borderline személyiségzavarban szenvedő személyek önjellemzésének előzetes feltáró narratív vizsgálata

REZÜMÉK

CSIBA ZSÓFIA

(Pszichológia, BA)

I-es és II-es típusú cukorbetegség, illetve a kapcsolódó egészségmagatartások összehasonlítása a két csoport között

Jelen kutatás főként az I-es és II-es típusú cukorbetegség egészségmagatartásbeli különbségeit térképezi fel, kitérve a fizikai aktivitásra, táplálkozásra (főként szénhidrát-fogyasztás), italok (üdítők és alkoholok) fogyasztására, valamint dohányzási szokásokra és elsősorban ezek mentén keresi a típusok közti különbséget. Ezen kívül az Egészséghatékonysági kérdőív, a Cukorbetegség Öngondozási Kérdőívének fizikai aktivitás alskálája és az Egészségkontrollhely kérdőív típusonkénti összehasonlítására került sor. A kutatásnak összesen 77 résztvevője volt, mely minta 17%-a inzulinrezisztens, 36%-a I-es típusú cukorbeteg, míg 47%-a II-es típusú cukorbeteg. A főként külföldi mintájú külföldi szakirodalmak eredményei nagyban eltérőek az ezen kutatás során kapott eredményektől; vagyis a II-es típusú diabéteszesekre nem volt jellemző a nagy mértékű fizikai aktivitás és belső egészségkontroll sem. Ennek hátterében vélhetően társadalmi, kulturális, akár történelmi tényezők, összefüggések lehetnek.

GEISZ ADRIENN

(Pszichológia, BA)

Parentifikáció, önbecsülés és perfekcionizmus közti összefüggések vizsgálata fiatal felnőttek körében

Kutatásom célja a parentifikáció, perfekcionizmus és feltételes önbecsülés kialakulására, illetve az önértékelésre gyakorolt hatásával kapcsolatos összefüggések vizsgálata volt. Azt is mértem, hogy a nők, illetve a legidősebb testvérek magasabb parentifikáció értékekkel rendelkeznek-e. Kutatásomban 128 18–25 éves felnőtt (átlagéletkor 20,4 SD = 1,8, 86 nő) vett részt, az adatgyűjtést online kitölthető önkitöltéses kérdőívvel (GyFS, RSES-H, CSES-H, FMPS) végeztem. Korrelációs mátrixsal kimutattam a parentifikáció értéke és a perfekcionizmus, feltételes önbecsülés, illetve önértékelés értékek közti összefüggéseket, a nemek, illetve legidősebb és nem legidősebb testvérek közti parentifikáció értékek különbségének vizsgálatához pedig Mann-Whitney U próbát használtam. Azt találtam, hogy a parentifikáció kapcsolatban áll a perfekcionizmus és a feltételes önbecsülés magasabb értékeivel, és a várttal ellentétben az önértékelésre is pozitív hatással van. A csoportok közti különbségeket tekintve nem volt szignifikáns eltérés a nemek és a testvérek parentifikáció értékei között sem.

JULIE HOVELSTUEN JANSSON

(Pszichológia, BA)

The Emotional, Physical and Life-Style Impact of Self-Harm by Young People on Their Parents

There is not a lot of research on the impact of self-harm of young people on their parents, as the general focus on self-harm research is on the youth in question. This, however, is an untapped but very important topic, as the mental health of a parent should be kept in mind when discussing self-harm. Given this, in addition to the rising rates of self-harm in Europe and Hungary, this research is focused on exploring the emotional, physical and lifestyle impacts of being the parent of a child who indulges in NSSI. A semi-structured interview was conducted with 4 parents located in Hungary with this experience. Thematic analysis was conducted on the data gathered, which showed that upon discovery, shock, horror and stress were the first initial impact, with the long-term impact being primarily tiredness and anxiety. There was no social isolation reported, however, there were no participants who discussed the matter with their peers, sometimes reported to be due to the taboo around self-harm. The family impact was very diverse, with some reporting a very noticeable difference in how the family interacted, primarily between husband and wife, but also more sympathetic interactions between siblings. There were relatively low impacts on finances, though one participant had to take a significant leave from work to care for her child. Finally, the consensus is a positive outlook on the future, with all participants believing the NSSI is in past and will not return.

NAGY ANNA

(Pszichológia, MA)

A férfiak egészségtudatosságát, valamint egészségmagatartását befolyásoló személyiségtényezők

A férfiak egészségmagatartása egy olyan téma, melynek minősége a köznapi életben sokszor előkerül mégsem ismerjük pontosan azokat a mechanizmusokat, melyek arra készítetik a férfiakat, hogy nagyobb mértékben köteleződjenek el egészségkárosító magatartás formák mellett. Jelen kutatásban azt igyekszünk felmérni, hogy a Cloninger által kidolgozott Temperamentum és karakter faktorok milyen mértékben befolyásolják az egészségmagatartást. A kutatási eredmények a szakirodalmak alapján felállított hipotézisek csupán egy részét igazolták, azonban a vizsgálatban használt mérőeszközökön nemi különbség nem jelent meg, így nem kijelenthető, hogy jelen minta eredményei alapján a temperamentum és karakterfaktorok jelentős befolyással bírnak az egészségmagatartást meghatározó tényezőkre.

PAPP SÁRA

(Pszichológia, BA)

Összefüggések a mobbing, iskolai bullying, lelki egészség és megküzdési stratégiák között

Ez a kutatás a mobbing, az iskolai bullying, a lelki egészség, és a megküzdési stratégiák összefüggéseit tárja fel. A vizsgálatban N=177 fő vett részt, egy online kérdőív kitöltésén keresztül. A statisztikai elemzések rámutattak az iskolai bullying hosszútávú következményeire, akár a későbbi lelkiegészséget és munkahelyi mobbingnak való kitettséget befolyásoló erejére. További összefüggéseket tártak fel a munkahelyi zaklatás és a nem kielégítő lelkiegészség, valamint munkakörnyezet között, mint például a stressz, vagy a rossz kommunikáció és az elégedetlenség. Az eredmények arra az ördögi köre is rávilágítottak, hogy a rossz mentális egészség és a mobbingnak való kitettség összefügg több, az ebben a helyzetben kevésbé adaptív megküzdési stratégiával is, mint például az emóciókiürítés, az önbüntetés, és a belenyugvás. Így, ha mobbingnak vagyunk kitéve, ami gyakran kevés coping erőforrással rendelkező munka környezetben alakul ki, rontja a mentális egészségünket, a munkahelyi közérzetünket és szociális kapcsolatunkat, amiknek többek között az is a következménye, hogy egyre kevésbé vagyunk képesek adaptívan megküzdeni ezzel és más helyzetekkel. Mindezek az összefüggések kihangsúlyozzák, hogy a munkahelyi zaklatásnak való kitettséggel nagyon nehéz az egyénnek egyedül megküzdenie, és ezért fontos a környezet és a szakértők beavatkozása, segítsége.

REISZ ÁKOS

(Pszichológia, BA)

A személyiség Cloninger-féle modellje, mint befolyásoló tényező a munkafüggőséggel, kiégéssel és szerhasználattal összefüggésben

Kutatásunkban a Cloninger-féle személyiségmodell befolyását vizsgáltuk a munkafüggőséggel, kiégéssel és szerhasználattal összefüggésében, illetve utóbbi változók egymásra való hatását elemeztük. A vizsgálathoz a Temperamentum és Karakter Kérdőív rövidített magyar változatát (TCI55), a Bergen Munkafüggőség Skálát (BWAS-HU), az Oldenburg Kiégés Kérdőív módosított változatát (MOLBI) és egy saját szerhasználati kérdőívet alkalmaztunk, mely tartalmazta AUDIT-C kérdéseit. A vizsgálati minta 100, többségében aktív munkavállaló főből állt. Az eredmények alapján a Kitartás temperamentum-faktora és a Transzcendencia élmény karakterfaktora szignifikánsan befolyásolják a munkafüggőség mértékét. Utóbbi pedig a kiégés mértékére van pozitív

befolyással. A kiégés hatással van a napi cigarettafogyasztásra. Vizsgálatunkban az alkoholfogyasztást a személyiség bizonyos temperamentum- és karakterfaktorai befolyásolták, a másik két változó nem. Megállapítottuk tehát, hogy a fáradtság és frusztráció ellenére való viselkedésgátlás elmaradása, illetve az egyén belemerülési és identifikációs képessége egyaránt kockázati tényezők a munkafüggőség tekintetében.

SZABÓ VIKTÓRIA MERCÉDESZ

(Pszichológia, BA)

On the current mental state of the Hungarian elderly

The effect of the type of residency on the psychological health of the Hungarian elderly and an effort to make the Hungarian elderly's life more fulfilling

Hungary is one of the many countries facing the socioeconomic burden of an aging society (Vajda, 2022). Although the number of elderly is continuously increasing, this population receives very little attention by researchers and care-providers. Today, families that cannot give sufficient quality and quantity of support to the elderly, turn to the social care system for assistance. Whilst nursing homes provide a safe environment for their residents, they also distance them from their families which may hinder their psychosocial development (Woods & Witte, 1981). To fill in the gap of knowledge regarding this issue, two studies were conducted. The first half of this entry is dedicated to a questionnaire-based study examining the differences the type of residency yields on the elderly's mental wellness. Based on the obtained results, the experiment presented second, was aimed to enhance the life quality of the participating seniors and thus to better understand their psychological needs.

VÉG DORINA MIRTILL

(Pszichológia, BA)

Borderline személyiségzavarban szenvedő személyek önjellemezésének előzetes feltáró narratív vizsgálata

Előzetes feltáró kutatásunkban a borderline személyiségzavarral rendelkező egyének önjellemezésében megjelenő narratív és nyelvi markereket vizsgáltuk meg, majd hasonlítottuk össze a kontrollcsoporttal. A STIPO interjú kérdéseit vettük alapul, majd ennek a szövegét elemeztük a Narrcat programmal, illetve szentimentanalízissel. Bár szignifikáns eredményt nem kaptunk, tendenciákat fedezhetünk fel a két csoport eredményeinek eltérésében, a szentimentelemzésben ($Z=0,000$; $p=0,065$), a Narrcat tagadás ($Z=0,500$; $p=0,084$), és pszichológiai perspektíva moduljában ($Z=0,000$; $p=0,062$). A BPD-s csoportra jellemzőbb volt a tagadás (med.= 0,750; min.= 0,070; max.= 0,080),

mint a kontrollcsoportra (med.= 0,045; min.= 0,040; max.= 0, 070). Ezzel szemben a kontrollcsoportra volt jellemző nagyobb mennyiségben a pszichológiai perspektíva felvétele (med.= 0,095; min.= 0,050; max.= 0, 140), a BPD-sekhez képest (med.= 0,040; min.= 0,040; max.= 0,040). A BPD-s csoport leírása mondatszinten negatívabb (med.= -0.565; min.= -0.640; max.= -0.490) volt a kontrollhoz képest (med.= 0,515; min.= 0,470; max.= 0,610). Tendenciózus eredményeink összhangban vannak a szakirodalommal, a különböző nyelvi és narratív markereken keresztül megfigyelhetőek a a borderline személyiségszerveződésre jellemző primitív elhárítások érvényesülése.

PSZICHOLÓGIA III.

KOGNITÍV PSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/403

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Deák Anita, egyetemi docens, elnök

Tagok: Kocsor Ferenc, tudományos főmunkatárs; Basler Júlia, PhD hallgató

ELŐADÁSOK

Balogh Vivien, Gáspár Gréti: Undornak való kitettség hatásának vizsgálata a vér-sérülés-injekció fóbiához köthető tartalmak esetén

Csonka Otília: Az undorra mint fenyegető ingerre irányuló figyelmi torzítás szerepe és fiziológiai következményei az emetofóbiában

Göde Anna: A multimédiás tanulás hatékonyságának összehasonlítása különféle elrendezésekben és összefüggése az egyéni tanulási stílussal

Hemmati Pegah: Application of Machine learning in the study of subclinical ADHD

Pál Blanka: A morbid kíváncsiság és true crime hatása a figyelemre és a stresszkezelésre

Szántó Zoltán: A Tiktok rövidtávú hatásai az információfeldolgozásra

Várkonyi Gergő: A negatív affektivitás neurális alapjai képi ingerek feldolgozása során

REZÜMÉK

BALOGH VIVIEN, GÁSPÁR GRÉTI

(Pszichológia, BA)

Undornak való kitettség hatásának vizsgálata a vér-sérülés-injekció fóbiához köthető tartalmak esetén

A vér-sérülés-injekció fóbia egy szorongással járó specifikus fóbia, mely irracionális félelmet jelent különböző orvosi beavatkozásokra. A specifikus fóbiák esetén magas izgalmi állapot a figyelmi folyamatokra torzító hatással van a fenyegető ingerekre nézve. Azonban, ezt a fenyegetettség érzését nem csak a félelem, hanem az undor érzése is közvetítheti. Evolúciós nézetek szerint az undor egy adaptív funkciót tölt be különböző betegségek elkerülésében. Fiziológias reakciót válthat ki akkor, ha az egyén úgy érzékeli, hogy fertőzés veszélynek van kitéve. Az undorra adott válaszok fokozottsága

- ezáltal érzékenysége – egyénenként eltérő lehet. A VSI-fóbiában a feldolgozás torzul, ezért az egyén szorongatóbbnak éli meg a releváns ingerekkel való találkozást, ami egy fokozottabb információfeldolgozást eredményez. A megnőtt figyelmi kapacitást befolyásolhatja az arousal-hatás is, mely révén a különböző intenzitású fenyegető ingerek egy izgalmi állapotot idézhetnek elő. A torzulás során az inger jobban leköti a figyelmet, tovább ott tartja a tekintetet, valamint több relevánsnak tűnő ingert detektálva elkerülő viselkedést eredményezhet. A figyelmi folyamatok vizsgálatát egy számmátrix paradigma segítségével végeztük el, amiben az első szám megtalálását és a keresési teljesítményt mértük. A kutatás elvárásait tekintve, feltételezzük, hogy az undorító tartalmaknak való kitettség javíthatja a teljesítményt azáltal, hogy a szorongást csökkenti. Azonban, magas arousal-szintű képek a kísérleti személyekre – a fokozott izgalmi állapot miatt – ronthatja a teljesítményt. Az undorérzékeny személyek továbbá fokozottabb izgalmi állapotot tanusítanak, így teljesítményük alacsonyabb lesz. Összesen 52 egyetemi hallgatóból álló mintát vizsgáltunk egy számmátrix feladattal. A résztvevők egy kérdőívcsomag kitöltése után 16-16 mátrix feladatot végeztek el, a feladatok között pedig egy 10 perces videót néztek meg. A 19 fős kontroll csoport semleges, további 33 fő undorító tartalmakból álló videót látott. A számmátrixok mellett kísérleti manipulációként láthattak magasan és közepesen fenyegető képeket és nem fenyegető képeket egyaránt. A statisztikai elemzések során négy $3 \times 2 \times 2$ -es repeated measures ANOVA-t futtattunk le. A figyelmi folyamatok vizsgálatában az első szám megtalálásánál a magas arousal-szintű képek jobban megragadták a figyelmet, ezért lassították a reakcióidőt (s). A videó utáni helyzetben a kísérleti személyek teljesítmény növekedése látható az első szám megtalálásánál és a keresési teljesítménynél is. Továbbá, az első szám megtalálásánál az undor videót nézők teljesítménye szignifikánsan javult a semleges videóhoz képest. Végezetül az undorérzékeny csoport a fenyegető tartalmak arousal-szintjét nem volt képes megkülönböztetni, szemben nem undorérzékeny társaikkal. Az eredményeinket tekintve elmondható, hogy az undornak való kitettség valóban hatással volt a kísérleti személyekre. Azonban nem tudunk pontos magyarázatot adni arra, hogy miért növekedett meg a kísérleti személyek teljesítménye az undor videó hatására. Az arousal-hatás tekintetében vizsgálatunkban azt kaptuk, hogy az arousal-hatás modulálja a figyelmi feldolgozást. A magas arousal-szintű képek nagymértékben elterelték a figyelmet a feladatról a közepes arousal-szintű és semleges képekkel szemben. Ez az eredmény további kérdéseket vet fel azzal kapcsolatban, hogy vajon milyen szerepe lehet az arousal-hatásnak a specifikus fóbiák esetében.

CSONKA OTÍLIA

(Pszichológia, MA)

Az undorra mint fenyegető ingerre irányuló figyelmi torzítás szerepe és fiziológiai következményei az emetofóbiában

Az emetofóbia egy specifikus fóbia, a hányingertől és a hányástól való intenzív félelem. Az emetofóbiás személyekre jellemző a fizikai tünetekkel kapcsolatos hipervigilancia és figyelmi torzítás. Vizsgálatunkban felmértük az emetofóbia kapcsán releváns a figyelmi torzításokat és fiziológiai reakciókat. Vizsgálati modellünkben az undort alkalmaztuk fenyegető ingerként, hiszen fontos tényező a specifikus fóbiák kialakulásában és fenntartásában. A vizsgálati személyek (N=40) az EmetQ-13 és a SPOVI emetofóbiát mérő kérdőíveket töltötték ki, ezt követően megnézték egy semleges, vagy undor kondíciót tartalmazó videót. A videó megtekintése során bekövetkező arousal szint emelkedésének detektálására bőrellenállás mérést, a figyelmi torzítások alkalmazására pedig szemkövetést alkalmaztunk. Eredményeink azt mutatták, hogy a hányástól való intenzív félelem kapcsán a figyelmi vonzást feltételezhetjük, valamint a fenyegető inger hatásaként az arousal szint emelkedik. A fenyegető ingerek hatására a vizsgálati személyek magasabb szintű undort éltek át. Az undor értékelésének különbségét a bőrellenállás értékek magyarázhatják.

GÖDE ANNA

(Pszichológia, BA)

A multimédiás tanulás hatékonyságának összehasonlítása különféle elrendezésekben és összefüggése az egyéni tanulási stílussal

A multimédiás tananyagokban elhelyezett animációs és interaktív elemek bizonyos körülmények között hatékonyabb tanuláshoz vezethetnek, azonban az ezzel kapcsolatos kutatások között nincsen konszenzus. Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy a tanulási stílus befolyásolja-e, hogy milyen multimédiás elrendezésből a leghatékonyabb a tanulás. A tananyag három verziójának (statikus, animációs, interaktív) egyikének megtekintése után a résztvevők felidézést mérő kérdésekre válaszoltak és egy tanulási stílus kérdőívet töltöttek ki. A tananyagok közti eltérés csak a tanulási stílusokkal interakcióban jelent meg. A vizuális tanulási stílus jobb felidézéssel járt, mely tendencia a statikus és interaktív helyzetekben mutatkozott meg. Az auditív stílus az animációs és interaktív helyzetben járt jobb felidézéssel. A mozgásos tanulási stílus nem hatott a teljesítményre. Az eredményeinkből látszik, hogy az egyéni különbségek figyelembevételére fontos a digitális tananyagok tervezésénél.

HEMMATI PEGAH

(Pszichológia, BA)

Application of Machine learning in the study of subclinical ADHD

Background: The significance of subclinical Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) in adults is increasingly recognized, highlighting a need for advanced diagnostic tools.

Aim: This investigation employs supervised Machine Learning (ML) techniques on extensive psychometric questionnaire data from 1000 participants, with the goal of pinpointing significant predictors of subclinical ADHD, enhancing diagnostic accuracy and potentially guiding targeted interventions.

Method: Participants, split evenly by gender with a mean age of 41.75 (SD = 11.7), completed a set of demographic questions followed by DASS-21, PIUQ, CAGE, MOLBI and ASRS questionnaires. The study employed supervised ML algorithms (RF, DT, SVM), selecting targets based on ASRS screening for ADHD .

Findings: The analysis identified DASS-21 subscales (depression, stress, anxiety), PIUQ subscales (neglect, control, obsession), age, years with a digital device, and alcohol abuse measured by CAGE and self-reported depression as the best predictors of subclinical ADHD.

PÁL BLANKA

(Pszichológia, BA)

A morbid kíváncsiság és true crime hatása a figyelemre és a stresszkezelésre

A kutatás során azt vizsgáljuk, hogy a bűnügyi tartalmak rendszeres fogyasztása, és az ehhez tartozó morbid kíváncsiság milyen változásokat eredményez a figyelmi torzítások szintjén, és vajon fejleszti-e az egyén szorongáskezelését. A figyelmi torzításoknál számos szakirodalom kiemelte a szorongás, és az arra való hajlam mértékét, mivel jelentősen befolyásolni tudják, hogy például az egyén mennyire képes figyelmen kívül hagyni fenyegető ingereket. A rendszeres ingerkitettség már bebizonyítottan tudja fejleszteni az egyének fiziológiás reakcióit pl. expozíciós terápiával, és szakirodalmakra alapozva azt vizsgáljuk, hogy ez bekövetkezhet e szorongást keltő média tartalmak hatására is. Ezt egy vizuális kereséses paradigmával vizsgáljuk, ami zavaró ingereket is tartalmaz, így a vizsgálati személyek teljesítménye változhat az ingerek jellegétől függően. Ezt kiegészítve kérdőíveket is kitöltene a személyek, ami által a személyiségben előforduló különbségeket is tudjuk mérni, és a hátterét annak, hogy bűnügyi tartalmakat fogyasztanak.

A vizsgálat első fázisa már megtörtént előző félévben. Az első adatfelvétel személyesen történt meg. A vizsgálatot az egyetemi számítógépeken tudták végig vinni a vizsgálati személyek. A paradigma során undorító, fenyegető, semleges, pozitív, és scrambled kategóriában lettek össze válogatva a képek. A képek előre bemért kép adatbázisokból lettek összeválogatva (MARCH, GAPED, IAPS, NAPS). A kérdőívek a következők voltak: Morbid kíváncsiság skála, STAI 5, és az ACQ. A STAI állapot szorongást mérő tételei a vizsgálat előtt és után is ki lett töltve a vizsgálati személyekkel. A minta 66 főből állt (15 férfi, 54 nő). Szignifikáns eredmény nem volt kimutatható, azonban az undorító és a fenyegető ingereknél enyhe különbséget lehetett látni a csoportok között.

A vizsgálat második fázisához már válogattunk új képeket, amiknek bemérése megtörtént. A képek jogdíjmentes oldalakról lettek összegyűjtve, és az előző vizsgálattal ellentétben jobban sorolhatóak true crime kategóriába, és ezen a kategórián belül undorító és fenyegetőre osztjuk fel őket. Ezeket az új képeket egy ugyanolyan vizuális keresés paradigmához fogjuk felhasználni, amihez viszont online formában lesz az adatfelvétel. A kérdőív csomag megegyezik az első vizsgálatéval, a vizsgálat utáni állapotszorongást kihagyva. Az adatfelvétel jelenleg is zajlik, ami februárban be lesz fejezve.

SZÁNTÓ ZOLTÁN

(Pszichológia, BA)

A Tiktok rövidtávú hatásai az információfeldolgozásra

A kutatás a Tiktokkal és az azon elérhető rövid formátumú videók hatásával foglalkozik. A résztvevők magyarországi egyetemekre járó fiatal felnőttek (átlagéletkor $M=21,5$; $SD=1,59$), a minta elemszáma $N=30$ (13 férfi; átlagéletkor $M=21,8$; $SD=2,01$, valamint 17 nő; átlagéletkor $M=21,4$; $SD=1,22$). A vizsgálati személyeknek egy általános kérdőívet kellett kitölteniük, majd attól függően, hogy melyik csoportba kerültek kellett egyelőzetes feladatot („Kontroll” csoportnak semmit nem kellett csinálni, „Videó” csoportnak videót kellett nézni és a „Tiktok csoportnak pedig egy Tiktok listát kellett néznie), majd egy szövegértési feladat következett. A kapott eredmények csak részben igazolták a hipotézisemet, miszerint a rövid-videók megtekintése negatívan befolyásolja a szövegértési feladat sikerességét. A Kontroll csoport és a Tiktok csoport között valóban szignifikáns volt a különbség, azonban a feladat előtt egy hosszabb videót megtekintő csoport hasonlóan teljesített, mint a Tiktokokozó csoport.

VÁRKONYI GERGŐ*(Pszichológia, MA)***A negatív affektivitás neurális alapjai
képi ingerek feldolgozása során**

A személyiség idegtudomány az egyéni különbségek neurobiológiai hátterét kutatja, melyet a személyiségpszichológia és az agykutatás ismeretanyagának szintézisével valósít meg. Az irányzat alapvető tézise, hogy az emberi személyiség különbözőségei az agyműködés egyéni eltéréseiben is megmutatkoznak, és a személyiségvonások (proximális) oki hátterét képezik. Jelen kutatás ebbe a gondolatrendszerbe illeszkedik, és arra keresi a választ, hogy a negatív affektivitás (NA) neurális korrelátumai milyen mértékben egyeztethetők össze a neurocitással kapcsolatos kutatások eredményeivel. A vizsgálatban 40 fiatal felnőtt vett részt, akiknek egy fMRI-vizsgálat keretében képi ingereket (IAPS) prezentáltunk (1) negatív (kísérleti kondíció), illetve (2) semleges interpretációban (kontroll kondíció). NA mérésére a *Pozitív és Negatív Affektivitás Skálák (PANAS)* releváns dimenzióját alkalmaztuk, a viselkedéses rész pedig képértékelést (valencia, arousal) tartalmazott. Az eredmények alapján NA pozitív összefüggést mutatott a negatív képek arousal értékelésével (a valencia értékelésekkel azonban nem). Továbbá, NA pozitív kapcsolatban állt a bilaterális hippocampus, a dorzomediális prefrontális és laterális orbitofrontális kéreg, a középső cingulum, valamint az insula emelkedett aktivációjával negatív érzelmi feldolgozás során. A megnövekedett agyi aktivitás egy intenzív félelemtanulási rendszer működésére és az érzelmemreguláció fokozott szükségességére vezethető vissza magas NA személyek esetén – negatív affektivitás ebből a szempontból nagyban megfeleltethető a neurocitás elméleti modelljében foglaltakkal.

PSZICHOLÓGIA IV.

SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/405

Kezdés: 8.00

Zsűri: Dr. habil. Bigazzi Sára, egyetemi docens, elnök

Tagok: Ilea Izabella, egyetemi tanársegéd, Takács Bálint, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Balogh Boglárka: A kollektív áldozati hiedelmek és a megbékélés kapcsolata

Bárány Klaudia: The Relationship and Level of Suicide Literacy and Stigma Among Hungarian University Students

Bauer Kira: A menstruáció szociális reprezentációja

Bota Petra: A qualitative study on Hungarian CEOs' life-story and their leadership development process

Hajma Noémi: To leave the boat for the sea: Attitudes towards euthanasia, the good death, and towards suicide, the invited death

Papp Sára: A magyar nemzeti identitás és kollektív áldozati tudat mintázatai és egyéb összefüggései

Szatmári Cintia és Tüske Bíborka: A magyar kulturális történelmi sémák

Tóth Barbara: Az észlelt fenyegetettség hatása a kollektív áldozati vélekedésekre és rendszerigazolásra

REZÜMÉK

BALOGH BOGLÁRKA

(Psziichológia, BA)

A kollektív áldozati hiedelmek és a megbékélés kapcsolata

A kollektív áldozati tudat egy, a csoportközi kapcsolatokat befolyásoló és meghatározó szociálpszichológiai jelenség. Az ehhez kapcsolódó áldozati hiedelmek meghatározzák az áldozati tudat megnyilvánulási formáit, és így a csoportközi megbékélésre való hajlandóságot is. Az áldozati hiedelmek eltérőek lehetnek a konfliktus kontextusától függően, így a kelet- közép-európai régióra olyan, a múltban történt viktimizációra reagáló hiedelmek jelennek meg, mint a csoport észlelt külső és belső árulása, az áldozattá

válás láthatatlansága és a szenvedésből született büszkeség. Kutatásomban az exkluzív és inkluzív kollektív áldozati tudat, a csoport észlelt külső és belső árulása, az áldozattá válás láthatatlansága és a szenvedésből született büszkeség áldozati vélekedések kapcsolatát vizsgáltam a csoportközi megbékéléssel. Ezenkívül a centralitás, azaz az áldozati identitás egyénre vonatkozó fontosságának befolyásoló tényezőjét vizsgáltam az áldozati hiedelmek és megbékélés kapcsolatában.

BÁRÁNY KLAUDIA

(Pszichológia, BA)

The Relationship and Level of Suicide Literacy and Stigma Among Hungarian University Students

Suicide stigma and literacy is a relatively new area in suicide research; thus, limited information exists regarding suicide-specific knowledge and attitudes among the Hungarian population. The aim of this study was to examine the levels of suicide literacy and suicide attitudes in a sample of Hungarian college students and to identify a possible correlation between the constructs. The sample included 166 students aged between 18 and 40 years old. The data was collected through an anonymous questionnaire. Suicide literacy and attitudes were measured alongside demographics. Higher suicide literacy was observed among the Hungarian students than in similar studies. Endorsements that attributed suicide to isolation were the highest. Moreover, suicide literacy showed an association only with the stigmatization subscale. Findings highlight the need for further research on this topic, as well as the implementation of educational campaigns for suicide prevention.

BAUER KIRA

(Pszichológia, BA)

A menstruáció szociális reprezentációja

A menstruációt a mai napig tabu, titkolózás és szégyen övezi, sokszor úgy tekintenek rá, mint egy szörnyű, bosszantó, átokszerű folyamatra, amely a nőket és képességeiket korlátozza. A legtöbb embernek elsőre a fájdalom, a görcsölés és a kellemetlenség jut róla eszébe, csupa negatív kifejezés, miközben a menstruáció mindezek mellett a nőiség, az egészség és a termékenység szimbóluma is. Kutatásom során a menstruáció szociális reprezentációját vizsgáltam, azt hogy a menstruáció mit jelent az emberek számára, illetve milyen attitűdök, sztereotípiák, hiedelmek kapcsolódnak hozzá. A vizsgálatban a férfi-női különbségeket mértem, illetve a testhez való viszonyulás és testtárgyasítás szerepét a menstruációs attitűdben. Feltételeztem, hogy férfiak és nők

között különbséget találok a menstruációval kapcsolatos attitűdben, a menstruáció elfogadásában. Emellett feltételeztem, hogy azok a személyek, akiknek a testükkel való viszonya negatív, kevésbé fogadják el a menstruációt is, mint egy természetes folyamatot. Végül, feltételeztem, hogy a testtárgyasítás jelensége is negatívan járul hozzá a menstruáció elfogadásához, hiszen azok a személyek, akik tárgyként tekintenek a testükre, a menzeszre is hátráltató tényezőként gondolnak. A kutatás résztvevőinek (N=233) egy kérdőívcsomagot kellett kitölteniük, mely 4 kérdőívet tartalmazott: Menstruációs attitűd kérdőív, Hiedelmek és attitűdök a menstruáció iránt, Testértékelési skála és Testtudatosság kérdőív, emellett eszközül szabad asszociációt alkalmaztam. A vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy a nők és a férfiak menstruációról alkotott reprezentációja eltér, a szabad asszociációban a nők inkább az általuk tapasztalt tünetekhez kapcsolódó szavak, míg a férfiak a menstruációhoz köthető általánosabb kifejezéseket fogalmazták meg. Az eredmények további megerősítik a korábbi feltételezést, hogy a test negatív értékelése és a tárgyiasított testtudat jelensége összefügg a menstruáció negatív értékelésével.

BOTA PETRA

(Pszichológia, BA)

A qualitative study on Hungarian CEOs' life-story and their and their leadership development process

Life-stories are a crucial part of the process of understanding and making sense of our life. They do not only influence the way we see ourselves, but also the way others see us. This is especially important in the case of leaders whose position depends on their followers. In this study we focused on Hungarian CEOs' life-stories, aiming to determine the patterns in their life and their ways of becoming leaders. We conducted 22 interviews based on a short version of the Life-Story Interview II of McAdams. We subjected these interviews to inductive and deductive content analysis. Based on our results, the majority of our participants reported secure attachment to their family and they showed more clues related to agency than to communality. The majority of our sample saw their way of becoming a leader as a process of learning from experience. Our results can serve as a stable base for leadership development programs and for future researches on this topic.

HAJMA NOÉMI*(Pszichológia, BA)***To leave the boat for the sea: Attitudes towards euthanasia, the good death, and towards suicide, the invited death**

Objectives: The aim was to investigate a Hungarian general population sample's attitude towards euthanasia and suicide taking into consideration the roles of relevant predictors. Correlation between the two attitudes were also explored in order to better understand their connection.

Methods: The final sample consisted of 264 respondents, with a majority of women (74.2%) and a mean age of 37.3 years (SD=16.1). Attitudes were measured by The Euthanasia Attitudes Scale and The Attitudes Towards Suicide. Relevant demographic data were collected as potential predictors. An open-ended question was provided in order to gain further insights. Data analysis was performed using the computer software program Jamovi (Version 2.3). Assessment of differences were based on Pearson's r tests, independent samples t -tests and ANOVA measures. Significance level was set at < 0.05 .

Results: The mean score for euthanasia was 119 out of 150 (SD=26), while for suicide the mean was 44 out of 70 (SD=12). A significant positive correlation was found between the scores on the EAS and the ATTS's three factors measuring acceptance of suicide ($p < .001$). Significant differences were found in relation to sex ($p = 0.009$ for euthanasia, $p = 0.046$ for suicide), age ($p = 0.006$ for euthanasia, $p < .001$ for suicide), religion ($p < .001$ for both), religion's effect ($p < .001$ for both) and political affiliations ($p < .001$ for both) in predicting attitudes. Results of the qualitative part further supported those of the quantitative part, mainly focusing on support for euthanasia.

Conclusions: The sample was permissive towards euthanasia and were understanding and acceptive towards suicide as a solution and as a right, which conclusion were supported both by the quantitative and the qualitative analysis. Sex, age, religion, religion's effect in one's life and political affiliations are all associated with attitudes towards euthanasia and suicide. Precisely, being an atheist, having no religious affiliation at all, or having other equally or more important deciding factors in one's life other than one's religion, being a woman and a liberal and of a younger age are predictors of a permissive attitude towards euthanasia and suicide. Those who were permissive towards suicide were likely to accept euthanasia.

PAPP SÁRA

(Pszichológia, BA)

A magyar nemzeti identitás és kollektív áldozati tudat mintázatai és egyéb összefüggései

Jelen kutatás célja, hogy feltárja a magyar nemzeti identitás és kollektív áldozati tudat kapcsolati mintázatait, és ezen mintázatok további összefüggését más kelet-közép európai áldozati hiedelmekkel, valamint a csoportközi viszonyulás egyéb változóival. A vizsgálatban N=471 fő nemzettel való azonosulását és kollektív áldozati hiedelmeit vizsgáltuk Látens Profilelemzés módszerrel. Az elemzés eredményeként négy profilt különítettünk el, amelyeket tovább vizsgáltunk abból a szempontból, hogy az egyes profilokkal rendelkező személyek hogyan vélekednek a múltra vonatkozó olyan kérdésekről, mint például a múltbeli nemzeti sérelmek megbocsátásáról, a revizionista szándékról, vagy a kollektív büntudat elvárásáról. Az eredmények azt mutatják, hogy a kapott profilok megkülönböztető összefüggést mutatnak a múlttól való gondolkodásban és a csoportközi vélekedésekben.

SZATMÁRI CINTIA ÉS TÜSKE BÍBORKA

(Pszichológia, BA)

A magyar kulturális történelmi sémák

A kutatás kísérletet tett a magyar történelmi sémák vizsgálatára. A vizsgálati módszer alapja két kitalált népcsoport konfliktusát leíró történet. A történetnek két változata került kialakításra: egy kongruens, amely lefolyása a magyar nemzet történelmi múltjára hajaz, míg a másik egy inkongruens, amely tartalmilag nem egyezik történelmi sémáinkkal. A vizsgálati személyek a történeteket randomizálva kapták meg, majd arra kértük őket négy alkalommal, heti rendszerességgel, hogy írják le minél részletesebben, amire emlékeznek. A vizsgálat során 104 fő története, illetve kérdőívekre adott válaszaik kerültek kiértékelésre. Minden személy a vizsgálat végére három pontszámmal rendelkezett: részletességi, sűrítési és séma pontszámmal. Jelen munka részletesen mutatja be a vizsgálat, illetve a kódolás menetét. A vizsgálat során több hipotézist és kutatói kérdést fogalmaztunk meg. Statisztikai próbán mértük többek között a részletesség, a sűrítés, sematikusság és a történetek összefüggését.

TÓTH BARBARA

(Pszichológia MA)

Az észlelt fenyegetettség hatása a kollektív áldozati vélekedésekre és rendszerigazolásra

Az elmúlt pár évben számos fenyegetéssel kellett szembenéznünk, vegyük például a pandémiát, a klímaváltozást vagy az orosz-ukrán háborút. A kollektív szinten megjelenő fenyegetések jelentősen növelik a jelen bizonytalanságának és a jövő kiszámíthatatlanságának érzését, amire megküzdési stratégiaként szolgálhat a rendszerigazolás, csökkentve a fenyegetések által kiváltott szorongást. Egy másik lehetséges válasz a fenyegetettségekre a kollektív áldozati tudat. Azok, akik áldozatként tekintenek a saját nemzetükre, jobban bíznak a fennálló társadalmi és politikai rendszerben, ami biztonságot nyújt számukra. Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy a jelen észlelt fenyegetettségei (ukrán háború, EU szankciók) hogyan hatnak a rendszerigazolásra és ezt a hatást hogyan közvetítik az áldozati hiedelmek. Az eredmények azt mutatják, hogy az ukrán háború és az EU szankciók észlelt fenyegetése eltérően hatnak a rendszerigazolásra és a kollektív áldozati hiedelmekre, amely valószínűleg a magyar politikai retorikának köszönhető.

PSZICHOLÓGIA V.

FEJLŐDÉSPSZICHOLÓGIA

Helyszín: B/209

Kezdés: 9.00

Zsűri: Dr. habil. Pohárnok Melinda, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Horváth-Polgár Petra, egyetemi tanársegéd, Dr. Siegler Anna, egyetemi tanársegéd

ELŐADÁSOK

Becz Bíborka, Horváth Enikő: Az edzők pedagógiai attitűdjeinek vizsgálata a sportolói elvárások és a teljesítménymotiváció tekintetében

Halász Eszter: A jól-lét, a szomatizációs tünetek, az érzelemszabályozás és a kötődés összefüggéseinek vizsgálata fiatal felnőtt korosztályon

Hertelendy Hanna: A szülő-gyermek kapcsolat és a testvérkapcsolat hatása a szociális kogníció fejlődésére

Ladányi Hanna: Jóllétem téged is táplál: A reziliencia hatása a szülésélmény és az anya-gyermek érzelmi viszonyulás kapcsolatára a posztpartum és késő csecsemő-kori időszakban

Marksz Patrik: Óvodáskori proszocialitás a szülői érzelmi viszonyulás tükrében

Molnár Fanni: A temperamentum és a szülői nevelési stílusok hatása a gyermekek gátló funkcióira

Nedvig Boldizsár: A szülői bánásmód kapcsolata a perfekcionizmussal és az énhatékonyssággal

Szeszák Nóra: Az elsődleges szocializációs közeg hatása a fiatal felnőttek érzelemfelismerésére

REZÜMÉK

BECZ BÍBORKA, HORVÁTH ENIKŐ

(Psziichológia, BA)

Az edzők pedagógiai attitűdjeinek vizsgálata a sportolói elvárások és a teljesítménymotiváció tekintetében

Kutatásunk fókuszában az edzői kommunikáció és a sportpedagógiai eszközök alkalmazása áll, különösen a serdülőkorra és a felnőtt korú játékosokra összpontosítva,

emellett igyekeztünk felmérni azt, hogy az edzői kommunikáció milyen hatással van a sportolók motivációjának alakulására. Ezen felül kísérletet tettünk arra is, hogy feltérképezzük a versenyzők pedagógiai igényei vajon egybeesnek-e edzőjük pedagógiai képességeivel. Emellett górcső alá vettük az eddig feltárásra került elméletek és azonosított filozófiai profilok konnektivitását. Hipotézisünk szerint az utánpótláskorú játékosok nevelését végző edzők filozófiai profilja többnyire nem pozitivista, továbbá, hogy a felnőtt sportolók edzőinek megnyilvánulásában pedig ritkábban lelhető fel sportpedagógiai motívum. Dolgozatunk létrejöttét befolyásolta az a tényállás, hogy hazai viszonylatban csak csekély számú gyakorlatban is végrehajtott kutatással találkozhatunk, ezért is igyekeztünk bővíteni ezen kutatási területet.

HALÁSZ ESZTER

(Pszichológia, BA)

A jól-lét, a szomatizációs tünetek, az érzelemszabályozás és a kötődés összefüggéseinek vizsgálata fiatal felnőtt korosztályon

Jelen kutatás során fiatal felnőtteknél vizsgáltam a jól-lét, a szomatizáció és az érzelemszabályozási nehézségek kapcsolatát felnőttkori kötődési dimenziókkal. Három hipotézist fogalmaztam meg, a Kötődési Stílus Kérdőív magyar változatának (ASQ-H) kötődéssel kapcsolatos dimenziói mentén. A résztvevők 18 és 30 év közötti önkéntesek voltak (118 fő). Az ASQ-H, az Érzelemszabályozási Nehézségek Kérdőív (DERS), a Derogatis-féle Szomatizáció Skála, illetve a WHO Rövidített Jól-lét Skála került kitöltésre. Mindhárom hipotézis igazolódott, (1) a kapcsolati biztonság skála pozitívan korrelált a jól-léttel, negatívan az érzelemszabályozási nehézségekkel és a szomatizációval, míg (2) a kapcsolatok fontossága és (3) az ambivalencia ezzel ellentétes összefüggést mutatott. Mediációs elemzés igazolta az érzelemregulációs nehézségek differenciált szerepét. Eredményeim segíthetnek a kötődési dimenziók, az érzelemreguláció, a jól-lét és szomatizáció közötti komplex kapcsolat értelmezésében.

HERTELENDY HANNA

(Pszichológia BA)

A szülő-gyermek kapcsolat és a testvérkapcsolat hatása a szociális kogníció fejlődésére

32 gyermek és szüleik részvételével került felmérésre az ötéves kort még be nem töltött gyermekek (19 lány, 13 fiú) szociális kogníciós képessége 11 kísérleti helyzet segítségével, az édesapák és édesanyák részéről pedig a szülő-gyermek kapcsolati minőség (MPAS) és a gyermekek testvérkapcsolatának percepciója (PEPC-SRQ).

Eredményeim alapján a kétéves kor alatti gyermekeknél a szülői kötődés minősége negatívan befolyásolta a gyermekek szociális kogníciós képességét, míg a hosztilitás hiánya marginális pozitív befolyásoló szerepet mutatott. A 2 és 4 éves kor közötti gyermekek esetében a kötődés minősége pozitív összefüggést mutat. A 2 éves kor alattiak körében a testvérek közti melegség/közelség negatív befolyásoló szerepet játszik a szociális kogníció képességében.

LADÁNYI HANNA

(Pszichológia, BA)

Jóllétem téged is táplál

*A reziliencia hatása a szülésélmény
és az anya-gyermek érzelmi viszonyulás kapcsolatára
a posztpartum és késő csecsemőkori időszakban*

Kutatásomban nők szülésélményét vizsgáltam, amely feltételezésemben kihathat az újszülött felé táplált érzelmi viszonyulás minőségére. Feltételeztem továbbá, hogy a reziliencia, mint vonás, képes lesz hatást gyakorolni ennek a két konstruktumnak a kapcsolatára. Vizsgálatomhoz kérdőívcsomagot állítottam össze, amely a terhesség és a szülés körülményeire vonatkozó kérdéseket, a Szülésélmény Kérdőívet (CEQ), az Anya és Újszülött Kérdőívet (MIBS), valamint a Connor-Davidson reziliencia kérdőívet (CD-RISC) tartalmazta. Eredményeim azt mutatták, hogy a szülésélmény és a T1 kötődés között létrejött gyenge, szignifikáns kapcsolat, azonban ez a T2-ben már nem jelent meg. Mintámon a reziliencia sem gyakorolt mérhető hatást a két konstruktum kapcsolatára. Első két hipotézisem eredménye egybecseng számos szakirodalommal, harmadik hipotézisem pedig további, szülés körüli változók bevonását, valamint a reziliencia más oldalú megközelítését igényli a jövőben.

MARKSZ PATRIK

(Pszichológia, BA)

Óvodáskori proszocialitás a szülői érzelmi viszonyulás tükrében

A kutatás célja annak feltérképezése, hogy az óvodáskori proszocialitás mennyire függ össze a szülői érzelmi viszonyulással, valamint a gyermekek proszocialitásában megfigyelhető-e nemi különbségek. A vizsgálatban összesen 15 gyermek-szülő páros, valamint a gyermekek óvónői vettek részt. Az óvodások proszocialitásának mértékét háromféle módon vizsgáltuk: megfigyeléses módszerrel játékos feladatokon keresztül, valamint szülői és óvónői beszámolók segítségével. A kérdőívek részben a gyermek társas viselkedését, részben a szülő érzelmi viszonyulását vizsgálták. Az eredmények

alapján csak nemi különbséget véltünk felfedezni a proszocialitásban, a fiúk javára. A gyermek proszocialitásának mértéke, és a szülő érzelmi viszonyulása között nem találtunk szignifikáns összefüggést, ennek részletesebb feltárására további vizsgálatok, és a mintaelemszám bővítése szükséges.

MOLNÁR FANNI

(Pszichológia, BA)

A temperamentum és a szülői nevelési stílusok hatása a gyermekek gátló funkcióira

Kutatásomban az óvodáskorú gyermekek gátló funkcióit és az azokat befolyásoló tényezőket vizsgáltam. Ezen belül is a környezetre vonatkozó tényezőket a szülői bánásmód mentén igyekeztem felmérni, míg a gyermekekre vonatkozóan a temperamentumot határoztam meg változónak. Kutatásom célja, hogy pontosabb képet tudjak alkotni e tényezők összefüggéseiről, illetve, hogy a különböző módszertanok által generált eltéréseket vizsgálja. A kutatásom célcsoportja a 3 és 6 év közötti kisgyermekek és szülei, illetve óvodai gondozói voltak. Az adatfelvétel a szülők esetében kérdőívvel, a gyermekek esetében tesztek segítségével zajlott. A kutatás eredményeképpen azt kaptam, hogy mind a temperamentum, mind a szülői bánásmód hatással van a gátló képességekre. A számítógépes vizsgálat során a gyermekek sokkal jobb eredményeket értek el, mint a személyes helyzetben történő feladatmegoldás esetében. Ebből arra következtettem, hogy a jelenlegi óvodáskorú gyermekek életében olyan erőteljesen jelen van a digitalizáció és a technika, hogy hatását a kutatások módszertanának megtervezésekor is érdemes lenne figyelembe venni.

NEDVIG BOLDIZSÁR

(Pszichológia, BA)

A szülői bánásmód kapcsolata a perfekcionizmussal és az énhatékonysággal

Jelen online kérdőíves kutatás célkitűzése, hogy a gyermekkori hatások, nevelési stílusok és a perfekcionizmus, illetve az énhatékonyság közötti kapcsolatot vizsgálja. A 18–28 éves vizsgálati személyek (27 nő 15 férfi) gyermekkori élményeikre irányuló nyitott kérdésekre válaszoltak, illetve a HPB-I, FMPS, GSE kérdőíveket töltötték ki. Az eredmények alátámasztják a permisszív, autoriter és autoritatív szülői stílusra jellemző legfőbb tényezők kapcsolatát az énhatékonyság mértékével és a perfekcionizmussal, illetve az énhatékonyság és a perfekcionizmus közötti negatív korrelációt. A narratív elemzés kitűnően igazodik ezen eredményekhez a releváns kategóriák men-

tén (pl.: énhatékonyság és ágencia kapcsolata). Következtetésképpen megfogalmazható, hogy a szülői kontroll, szeretet-törődés, és a túlvédés területén keresztül olyan hatások érik a gyermekeket, amik hatással vannak többek között a felnőttkori kompetencia érzésre, a megfelelési igényre, önértékelésre, hozzáállásra

SZESZÁK NÓRA

(Pszichológia, BA)

Az elsődleges szocializációs közeg hatása a fiatal felnőttek érzelemfelismerésére

Az érzelemfelismerés-képesség fejlődését nagy mértékben meghatározzák a koragyerekkori tapasztalatok és a csecsemőkorban kialakult képességek. Emiatt tartom fontosnak megvizsgálni az elsődleges gondozó társadalmi környezetének, nevelési stílusának és a család egészségügyi és/vagy mentális állapotának hatását az érzelemfelismerésre. Hipotézisem, hogy a felsorolt tényezők megtapasztalása olyan mértékben befolyásolja az érzelemfelismerésének fejlődését, hogy a hatások a fiatal felnőtteknél is beazonosíthatók. A hipotézist empirikus kutatással vizsgáltam, amelyben 31, fiatal felnőttek korosztályába sorolható személy vett részt. A kutatás egy érzelemfelismerési tesztből és egy kérdőívcsomagból állt. Az eredmények alapján az az elsődleges gondozó viselkedése, a család egészségügyi és mentális állapota hatással van az érzelemfelismerési képesség fejlődésére, és e hatás fiatal felnőtt korban is kimutatható. Az eredmények további kutatásokkal kiegészítve felhasználhatóak affektív-kognitív fejlesztő foglalkozások kialakításához, mivel az érzelemfelismerési képesség kulcsfontosságú a sikeres kommunikációhoz.

NEVELÉSTUDOMÁNY

Helyszín: B 129

Kezdés: 09.30

Zsűri: Dr. habil. Mrázik Julianna, egyetemi docens, elnök

Tagok: Dr. Szederkényi Éva Kata, egyetemi adjunktus; Dr. Lakatos Szilvia, egyetemi adjunktus; Dr. Zank Ildikó, tanársegéd

ELŐADÁSOK

Béres András: Szabadulósobák alkalmazása, didaktikai és motivációs vizsgálata a földrajztanulásban és -tanításban

Borbándi Bálint: A cigányság reprezentációjának összehasonlító vizsgálata napjaink magyar középiskolai történelemtankönyveiben

Csébi Fruzsina: „Nem vagy egyedül” – A tanulás és a közösség gyógyító ereje

Chen Sian és Liu Beier: Sino-Hungarian people-to-people bond cultivation through intercultural education via Confucius Institute

Hont Zsanett: Most már tudok róla beszélni! Történelemtanulás diszlexiás és diszgráfiásként középiskolában.

Kosiczky Katalin: Vajdasági általános iskolák pedagógusainak nézetei a roma gyerekek oktatásáról – Három általános iskolában végzett empirikus kutatás eredményei

Sipka Gergő: A Tükrözött Osztályterem hatása a diákok teljesítményére

Szabó Vanda Rebeka: A duális szakmai oktatás hatása a fiatalokra

REZÜMÉK

BÉRES ANDRÁS

(Biológiatanár – Földrajztanár, O)

Szabadulósobák alkalmazása, didaktikai és motivációs vizsgálata a földrajztanulásban és -tanításban

A szabadulósobák a tanulás olyan játékos formáinak egyike, amelyekben a résztvevőknek különböző feladványokat kell megoldaniuk, hogy eljussanak egy célhoz vagy kijussanak egy zárt helyről. A szabadulósobák bevezetése a mindennapi szakmódszertani repertoárba egy meglehetősen érdekes és gyermekközpontú módja lenne az aktív tanulás kapcsán a diákok motiválására és a hatékony tanításra. A kutatás célja annak vizsgálata, hogy a szabadulósobák hogyan befolyásolják a diákok órai rész-

vételi kedvét, aktivitását, lexikális tudását és készségeit. A kutatás empirikus módon került lebonyolításra, kvantitatív és kvalitatív kérdőívekkel támogatva, két általános iskolai osztályban 7. évfolyamon. A kutatás során több kérdőív alkalmazásával, és elemzésével (SPSS programmal) vizsgálódtam, hogy az empirikus módszertan mellett lehetőség szerint legjobban lehessen alkalmazni más iskolákban, környezetben és későbbi vizsgálatok során tapasztaltakkal összehasonlíthatóak legyenek az eredmények. Az eredmények azt mutatták, hogy a szabadulósobákkal történő tanítás hatékony és örömteli mind a diákok, mind a pedagógus számára. A diákok órai aktivitása fokozódott, olyan diákok is bevonódtak a tanulás folyamatába, akik más körülmények között passzívak lennének. Többek készségei és kompetenciái közül láthatóan fejlődött a rendezés, szövegértés, kommunikáció, figyelem, problémamegoldás és kreativitás. A kutatás hozzájárul a szabadulósobák pedagógiai alkalmazásának elméleti és gyakorlati problémaorientált megismeréséhez.

BORBÁNDI BÁLINT

(Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára - Könyvtárostanárr, O)

A cigányság reprezentációjának összehasonlító vizsgálata napjaink magyar középiskolai történelemtankönyveiben

Dolgozatomban a cigányság középiskolai történelemtankönyvi megjelenését vizsgálom, mely a Magyarországon törvényileg elismert 13 nemzetiség közül az egyik legnegatívabb megítélésű csoport. Kutatásomban az Eszterházy Károly Egyetem Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet által a gimnáziumok számára 2016–2019-ben kiadott, a 2012-es Nemzeti alaptanterven alapuló (a későbbiekben NAT) történelemtankönyveit hasonlítom össze az Oktatási Hivatal által 2020–2023-ban gimnáziumok számára készített történelemtankönyveivel, melyek a 2020-as NAT-on alapulnak. Vizsgálatom módszere a 2012-es és 2020-as NAT alapján kiadott 9–12. évfolyamoknak szóló gimnáziumi történelemtankönyvek dokumentumelemzése kvalitatív, összehasonlító megközelítéssel. Munkámban megvizsgálom, hogy az egyes tankönyvekben található szöveges és/vagy képi tartalmak milyen minőségben, illetve mennyiségben foglalkoznak a cigánysággal. A dolgozat végén az elemző munkára, az ún. pozitív-negatív megállapításokra alapozva – négy fő csomópont mentén – fejlesztési elképzeléseket, konstruktív változtatási javaslatokat fogalmazok meg a tankönyvi tartalmak vonatkozásában.

CSÉBI FRUZZINA

(Angol nyelv és kultúra tanára – etikatanár, O)

„Nem vagy egyedül” – A tanulás és a közösség gyógyító ereje

Magyarországon több ezer tartós betegségben szenvedő, otthon kezelt gyermek él, akik az oktatási rendszer számára láthatatlanná válnak. A kórházi kezeléseket mellett nekik nemcsak a tananyaggal való lemaradással, hanem a szorongásaikkal is meg kell küzdeniük. A tananyag csupán egy kis része ennek a folyamatnak, mivel a gyógyulás időszakában a fiatalok könnyen magányossá válhatnak, önbecsülésük csökkenhet, és kilátástalannak érezhetik a jövőjüket. A közösség ereje óriási segítséget nyújthat ezekben a nehéz helyzetekben, csökkentheti az elmagányosodás érzését, és erősítheti a felelősségtudatot. A jó osztályközösség kialakítása és fenntartása a diákok közötti kapcsolatok elmélyítésének és a közösségi értékek kialakításának eredménye. A felelősségvállalás és az empátia elengedhetetlen szerepet játszanak ebben a folyamatban, hiszen ezek az emberi kapcsolatok forradalmi változását idézhetik elő.

CHEN SIAN ÉS LIU BEIER

(Válalkozásfejlesztés, MA és Alkalmazott nyelvészet, MA)

Sino-Hungarian people-to-people bond cultivation through intercultural education via Confucius Institute

The research investigated into the hot topic of People-to-People Bond building under the Belt and Road Initiative, and analyzed its mechanism within the Intercultural Education of Confucius Institute as a representative context for realizing these interactions. The Confucius Institute of University of Pécs was selected due to its TCM specialty and easy accessibility. Following triangulation strategy, an exploratory qualitative research triplet: document analysis, classroom observation, and in-depth and focus group interviews, and a quantitative questionnaire were conducted. A systematic model of intercultural bond building mechanism is constructed that consists of three perspectives explaining institutional planning, stakeholder interaction and individual learner dynamics. The research compensates the lack of literature with an empirically tested theoretical model and connects the political terminology with educational science to extend the realm of eligible academic discussion.

HONT ZSANETT

(Földrajztanár – Történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára, O)

Most már tudok róla beszélni!

Történelemtanulás diszlexiás és diszgráfiásként középiskolában.

Kutatásom fő célja, hogy egy diszlexiás és diszgráfiás szemével, milyen is a mai középiskolai történelemoktatás. A kérdést több hipotézist felállítva vizsgáltam meg, amely során olyan hallgatókkal végeztem interjúkat, akik a PTE-re felvételt nyertek és továbbra is aktív hallgatók. A teljesség érdekében a szakirodalom segítségével áttekintettem a gyógypedagógia és a történelemoktatás helyzetét az iskolákban. Ezek mellett a vizsgálat fő fókuszába maguk a hallgatói beszámolók kerültek. Az interjúalanyokkal megbeszéltük az általános információk mellett a tanáraikkal való viszonyukat, az órák menetét, a feladatok típusait, például az esszéírást, illetve hosszán taglaltuk az érettségire való felkészülést is. A vizsgált esetek alapján több hipotézis bebizonyosodott. Egyértelműen megfigyelhető volt, hogy bár a pedagógiai szakvélemények alapján minden diáknak hasonló problémái voltak a tanulás terén, mégis más támogatásra lett volna szüksége. Illetve az is egyértelművé vált a dolgozatom elkészítése során, hogy egy-egy diák a hasonlóságok ellenére teljesen más utat járt be a közoktatásban. Mivel más a történelemtanár, az osztályfőnök, az osztálytársak és a szülők is.

KOSICZKY KATALIN

(Romológia, BA)

Vajdasági általános iskolák pedagógusainak nézetei a roma gyerekek oktatásáról

Három általános iskolában végzett empirikus kutatás eredményei

A dolgozat célja a roma gyerekek iskoláztatására vonatkozó pedagógus nézetek feltárása három vajdasági, Zenta községi általános iskolában. A téma szakirodalmi kontextusba helyezésével az írás rávilágít a tágabb társadalmi, kulturális, pedagógiai szempontokra, melyek a roma gyerekek iskoláztatásának komplex értelmezése szempontjából kulcsfontosságúak. A kutatás félig strukturált interjúk segítségével történik, annak érdekében, hogy az iskolai dolgozók a roma tanulók iskoláztatásáról alkotott nézeteit kellő mélységben lehessen szemlélni. A kutatási kérdések lefedik az általános iskoláztatásra vonatkozó legfontosabb szempontokat, a bemeneti kompetenciákat, az iskolai előmenetelt, a hátrányos helyzet megjelenését, az iskola és a roma család viszonyát, a hátrányos megkülönböztetés felmerülését és az interjúalanyok romákkal kapcsolatos tudásszintjét és annak eredetét. Az eredmények rávilágítanak a helyzet komplexitására, a különböző téren megjelenő hátrányok összefonódására és a vizsgált iskolák felkészületlenségére.

SIPKA GERGŐ*(Angol nyelv és kultúra tanára – Fizikatanár, O)***A Tükrözött Osztályterem hatása a diákok teljesítményére**

Dolgozatomban egy pécsi technikum három tizedik évfolyamán vizsgáltam a kutatásban résztvevő diákok Integrált Taxonómiában foglalt szintjeik fejlődését 4 fizika tanórán keresztül a Tükrözött Osztályterem modell alkalmazásával. A Tükrözött Osztályterem hatékonyságát több mérési eszközzel követtem nyomon mind az első órát megelőzően, és az utolsót követően az összehasonlíthatóság érdekében, valamint mindegyik tanóra során is, a szintek állapotának nyomon követhetősége miatt. Az órákon aktív tanulást igénylő feladatokkal dolgoztak a diákok, az órát megelőzően pedig videók segítségével történt a frontális tanítást helyettesítő információ áramlás. A vizsgálat során figyelembe vettem a diákok tanulási szintjeit differenciálás segítségével. A mérési eszközök alapján minden tudásszintben pozitív változás mutatható ki, legtöbbször ez a változás szignifikáns volt. A mérések alapján a Tükrözött Osztályterem hasznos és sikeres modellnek bizonyult a fizika oktatásában.

SZABÓ VANDA REBEKA*(Emberi erőforrás tanácsadó, MA)***A duális szakmai oktatás hatása a fiatalokra**

A dolgozatom központi témája a duális szakmai oktatás hatása a fiatalokra. Azért választottam ezt, mert érdekel, hogy az új szakképzési rendszerben mennyire motiváltak azok a diákok, akik duális szakképzési rendszerben vannak, hogy a választott szakmájukban dolgozzanak, vagy éppen elhagyják azt tanulmányaik befejeztével. Ahhoz, hogy feltérképezzem a témát, kvalitatív módszerek közül a fókuszcsoportos interjút választottam. Ezt kiegészítettem egy demográfiai kérdőívvel is, aminek célja, hogy felmérjem a tanulók családi hátterét, pontosabb képet kapjak a motivációjukról, illetve, hogy a szülők döntése mennyire befolyásolta a pályaválasztásukat. Korosztály szerint pécsi 18-21 év közötti középiskolásokkal készítettem az interjút a Baranya Vármegyei Szakképzési Centrum Zipernowsky Károly Műszaki Technikumban és a Baranya Vármegyei SzC Pollack Mihály Technikum és Kollégiumban. A válaszokból többek között kiderül, hogy a diákok többsége motivált abban, hogy a szakmájában maradjon.

SZOCIÁLIS MUNKA

Helyszín: Ró M 316

Kezdés: 04.25 08.00

Zsűri: Dr. Varjú Viktor, egyetemi adjunktus, elnök

Tagok: Dr. Fekete Szabolcs, egyetemi adjunktus; Dr. Madácsy József, egyetemi adjunktus; Borda Viktória, tudományos segédmunkatárs

ELŐADÁSOK

Ahlam Nassar Omar Saeed: Role and Impact of World Bank Structural Adjustment Programs in Developing Countries: Analyzing the Effectiveness of SAPs in the Middle East: The Case of Jordan

Al Rawahi Layla Khalid Ahmed: Teenagers' Mental Health: Factors Affecting their Productivity and Academic Performance

Haikola Livius Hidipo: Social worker's perspectives on service users' access to mental healthcare services in Hungary and Namibia

Hargitai Réka: A szociális munkások szerepe a gyászfeldolgozásban

Kalász Lola Kinga: Vajon a gazdagok ugyanolyan hátrányos helyzetűek, mint a szegények?

Keszthelyi Boglárka Enikő: Helyzetkép: a hajléktalanellátó rendszer elemzése és bemutatása Pécsset

Malak Alnoami: "Cultural Racism is a problem in the Middle East and North Africa": Qualitative research about Black Racism in the Arab world and the MENA region

Raffai Balázs: Romák a magyar művészvilágban

Thidphaxay Souliya: Gender Inequality In The European Labour Market, Especially The Gender Pay Gap In The Same Profession

Tóth Márta Lili: Hajléktalan nők jellemző problémái, megküzdési stratégiái – kihívások és megoldási lehetőségek

Zoë Brinkert: How to survive ADHD without medication and usefulness of social media

REZÜMÉK

AHLAM NASSAR OMAR SAEED

(Szociálpolitika, MA)

Role and Impact of World Bank Structural Adjustment Programs in Developing Countries

Analyzing the Effectiveness of SAPs in the Middle East: The Case of Jordan

This thesis aims to analyze the World Bank's Structural Adjustment Programs (SAPs) and their impact on Jordan's development trajectory. Jordan serves as a representative case study in the Middle East. The main aim is to examine the dual nature of SAPs as possible catalysts or obstacles to development, closely examining their economic, social, and political impacts. The thesis utilizes a combination of qualitative methods to assess the impact of SAP-related changes on economic indicators and analyze the social consequences on Jordanian society. This study is based on a theoretical framework that incorporates multiple disciplines. It explores economic theories that address market imbalances, the consequences of poor governance, and the controversial components of neoliberalism. The thesis focuses on market liberalization, privatization, and fiscal austerity in Structural Adjustment Programs (SAPs) by critically examining the principles of the Washington Consensus and its neoliberal origins. The results suggest that although SAPs have aimed to boost productivity and integrate Jordan into the global economy, the outcomes have been inconsistent. The analysis reveals that policies implemented by SAP have resulted in a temporary economic improvement, as well as causing deeper social inequalities, weakening local industries, and generating widespread discontent among the population. The thesis concludes by offering several policy recommendations aimed at maximizing the advantages of SAPs while minimizing their negative consequences. The study emphasizes the importance of policy reforms that take into account Jordan's specific circumstances. It highlights the need to reconsider SAP strategies to better match the socioeconomic conditions of developing nations.

AL RAWAHI LAYLA KHALID AHMED

(Szociális munka, MA)

Teenagers' Mental Health

Factors Affecting their Productivity and Academic Performance

This research paper investigates the multifaceted factors influencing teenagers and young adults' productivity and academic performance, with a focus on mental

health, parental involvement, spirituality, and lifestyle. The study investigates into the complex connections between these elements, exploring how mental well-being, the extent of parental engagement, and lifestyle choices collectively contribute to academic achievements. By examining this interplay, the research aims to provide a comprehensive understanding of the nuanced dynamics shaping the productivity and academic success of teenagers and young adults. The findings have the potential to offer valuable insights for educators, parents, and contributing to the development of targeted interventions that support the holistic well-being and academic achievements of this demographic.

HAIKOLA LIVIUS HIDIPO

(Szociális munkás, MA)

Social worker's perspectives on service users' access to mental healthcare services in Hungary and Namibia

Objective: This study aimed to explore the social worker's perspectives on service users' access to mental healthcare services in Hungary and Namibia. The study focused on social workers' viewpoints, experiences, and opinions on service users' access to mental healthcare, the challenges and barriers, any specific groups or communities facing higher challenges, and their suggestions to improve access to mental healthcare services in Hungary and Namibia. **Method:** This study incorporated mixed methods with a survey administered questionnaire. The population sample consisted of sixty social workers, with a sample size of thirty professionals from each country, using a targeted sampling method. Data was analysed using an Excel computer program and qualitative thematic analysis. **Results:** Social workers reported better and poor service users' access to mental healthcare services in Hungary and Namibia. Results show that service users' access to mental healthcare services is slightly better in Hungary than Namibia. Social workers identified barriers such as lack of awareness and understanding of mental health issues, limited availability of adequate mental healthcare professionals, stigma, low income, and cultural beliefs as the leading barriers for service users to accessing mental healthcare services. **Conclusion:** Service users' access to mental healthcare is affected by systemic issues such as lack of professionals, lack of proper legislation and funding, and environmental issues such as stigma, cultural beliefs and lack of awareness and understanding of mental health issues in Hungary and Namibia.

HARGITAI RÉKA*(Szociális munka, BA)***A szociális munkások szerepe a gyászfeldolgozásban**

Dolgozatomban bemutatom a gyászfeldolgozás módszereit. Úgy gondolom, hogy a gyászolóknak érdemes megismerni a gyászfeldolgozás lehetőségeit. Nem kell egyedül végig menniük ezen a nehéz folyamaton, szakemberek segítségét is kérhetik. A gyász egyedisége miatt kulcsfontosságú minél több opcióról tudomást szerezni, hogy az egyén megtalálja a számára megfelelőt. A szociális munkásoknak is nagy szerepük van a gyászfeldolgozásban. Számos területén előkerülhet a gyász, így szerintem lényeges, hogy tájékozottak legyenek a témában. Főként a hospice ellátásban nyújtott munkájuk fontosságát ismertetem. A munkájuk nélkülözhetetlen a betegeknek és családtagjaiknak, mert alkalmat teremtenek az esetleges kételyek megbeszélésére és a konfliktusok tisztázására. Ezek mellett kitérek a halállal és a gyásszal kapcsolatos szokások változására. Napjainkban egyre kevesebb régi hagyományt őrzünk meg, amik segíthetnének a gyásszal kapcsolatos érzések megélésében. Ha tisztában lennénk saját eszközeinkkel azzal megkönnyíthetnénk saját helyzetünket a gyászfeldolgozásban.

KALÁSZ LOLA KINGA*(Szociális munka, BA)***Vajon a gazdagok ugyanolyan hátrányos helyzetűek,
mint a szegények?**

Ha ezt a kérdést feltenném Önöknek, akkor valószínűleg a hirtelen válaszuk az lenne, hogy „nem”, viszont gondoljanak bele kicsit mélyebben! A dolgozatomban célja, hogy megismertessem és tovább kutassak ebben a témában, hogy vajon ki hátrányos helyzetű és mi is számít hátrányos helyzetnek igazán a való életben? A tanulmányomban a gazdagok helyzetét mutatnom be, majd több nézőpontból megvizsgálom, kifejtem. Szó lesz a dolgozatban, arról, hogy lehetnek-e lelkileg szegények az emberek, mik az igényei és szükségletei, milyen a mentális egészsége egy jómódú embernek, a szociális funkciókról is szó lesz és ezen felül szó lesz az egészségtelen dinamikáról egy gazdag anyja és gyermeke között.

KESZTHELYI BOGLÁRKA ENIKŐ

(Szociális munka, MA)

Helyzetkép: a hajléktalanellátó rendszer elemzése és bemutatása Pécsset

A hajléktalanság meghatározására számos definíció létezik, a lakhatás hiányán kívül számos problémával küzdenek a hajléktalanná vált személyek, melyekre a hajléktalanellátó szociális intézmények próbálnak megoldást kínálni. A hajléktalanná válás egy folyamat, ami különböző szektorok, intézmények által működtetett szolgáltatásokkal (például szociális szervezetek, önkormányzatok) megfelelő beavatkozásával számos esetben megelőzhető lenne, vagyis csökkenthető a kialakulása, létrejötte. Dolgozatomban elsősorban a hajléktalan emberek társadalmi csoportjának leírására törekszem, kiemelve a társadalmi integrációban jelentős szerepet játszó ellátó- és szolgáltatórendszer működését és hiányosságait. Dolgozat célja a hajléktalan emberek helyzetének bemutatása, a működő szolgáltatórendszer leírására törekszem Pécs városában, elsősorban a Támasz Alapítvány szolgáltatásain keresztül. Továbbá a rendszer működéséből eredő hiányosságok vagy nehézségek megfogalmazása mellett a megoldási javaslatok definálása.

MALAK ALNOAMI

(Szociális munka, BA)

“Cultural Racism is a problem in the Middle East and North Africa”

*Qualitative research about Black Racism
in the Arab world and the MENA region*

I picked Afro-Arabs as my topic because I find it very interesting and a topic that should be talked about more often. To start I would like to give some definitions. Cultural Racism, Decoloniality, Intersectionality, and Racial discrimination are some of the words that should be defined. Moreover, the paper seeks to discover and answer if there is racism towards Afro-Arabs in the Middle East and the MENA region and why and how it is happening using discourse analysis. Not only that but also to know what the actual definition of what racism is and what cultural racism is, and what the difference is between them is also something that should be understood. However, because it is viewed as a “taboo topic,” the topic of racism against Black Arabs is not discussed as often in Arab countries as it is in the global north, I would like to not only respond to questions on the existence of racism and its severity in the Middle East and North Africa, but also I would like to discover more about this topic from an Arab and North African perspective. Finally, to comprehend the differences between

racism in the Middle East and the MENA region and in the West, it is important to examine existing frameworks from the West regarding cultural racism. The concept of intersectionality refers to the connections between and mutual reinforcement of many forms of oppression and domination. “structures make certain identities the consequence of and the vehicle for vulnerability...play a role in contributing to the exclusion of some people and not others.”. Historical background to fully comprehend the racism perpetrated towards Afro-Arabs, it is imperative to know the historical backdrop of Africans and Arabs. Following the history of the Arabs and Africans, during the seventh century, that is when the earliest slave trade known to the Arabs took place. Despite the massive cultural racism that Black Arabs face, there is limited research on the topic of cultural racism in the Middle East and the MENA region. It is important to reflect on and analyze the speeches of activists in the Middle East who have spoken up about the issue and the little frameworks on the topic. However, is there racism specifically towards Black Arabs in the Middle East and the MENA region and is it because of their skin color or historical background? And finally, is it visible to the Arab society that there is racism specifically towards Black Arabs? The history of Arabs and Africans is very detailed and has been studied and talked about by many, but I will mention the main events that tell us how and why Arabs and Africans have such strong roots and history. At first, there has been an African migration 125,000-60,000 years ago. Afro-Arabs in different contexts, for example in the UAE and Yemen, and how they speak about their experiences. Fighting against racism in the Middle East and the difficulties that are being faced. Connecting the topic to social work and having some solutions to the problem is also important.

RAFFAI BALÁZS

(Szociális munka, BA)

Romák a magyar művészvilágban

Régóta bennem élt a vágy, hogy behatóbban is foglalkozzak a romák helyzetének ügyével, s a hozzájuk köthető jelenségekkel, amelyek társadalmunkban is jelen vannak, a TDK-t pedig egy megfelelő alkalomnak láttam, hogy végre belevágjak ebbe. Az iromány elején megpróbálom megfejtetni azt a kérdést, hogy mi is lenne a szóban forgó népcsoport megfelelő megnevezése, ezután szemügyre veszem, hogy honnan, és hogyan jutottak el Európába. Ezt követően teszek egy történelmi kitekintést, melybe belefoglalom az együttélés problémájának kérdését is, majd rákanyarodok, arra hogy a művészet terén milyen extra nehézségekkel kell szembenéznie egy roma művésznek – ha egyáltalán beszélhetünk ilyenről. Ezután több, a témában járatos ember véleményét is felvázolom, mivel interjúkat is készítettem a dolgozathoz. Majd végül, de nem utolsósorban konklúziók formájában összefoglalom a tanulságokat, s néhány záró gondolatot teszek az iromány végére.

THIDPHAXAY SOULIYA

(Szociális munka, BA)

**Gender Inequality In The European Labour Market,
*Especially The Gender Pay Gap In The Same Profession***

Gender inequality is a deeply rooted issue in all societies, contributing significantly to systemic disparities between men and women, especially in the context of the gender pay gap. Across societies, women consistently earn less than men in the labour market, a problem attributed to issues such as income disparity, pension gaps, a higher likelihood of poverty among elderly women, and domestic violence. Gender pay disparity persists in European countries, necessitating comprehensive solutions. This thesis aims to present effective approaches to address the gender pay gap, with a research question focused on conceptual frameworks and practical implications, particularly within the same professions. The results highlight the effectiveness of implementing gender mainstreaming, women's empowerment, and equal pay legislation and work policies. Furthermore, there is potential for similar studies in areas such as social policies, human resources, gender studies, and beyond.

TÓTH MÁRTA LILI

(Szociális munka, BA)

**Hajléktalan nők jellemző problémái, megküzdési stratégiái
*Kihívások és megoldási lehetőségek***

A 2022/2023-as tanév tavaszi szemeszterétől lehetőségem adódott dolgozni, önkénteskedni illetve terepen folytatni empirikus kutatómunkát egy pécsi hajléktalanellátással foglalkozó alapítványnál. Munkám során figyeltem fel az ágazat sajátosságaiból eredő kihívásokra, megoldásokra váró helyzetekre. Motivációm kutatási munkámhoz személyes tapasztalatokból meríthetem, hiszen számos női ellátottal adódott lehetőségem személyes beszélgetésre, ezáltal mélyebb betekintést nyerhettem a kliensek életútjába, aktuális élethelyzetükbe. Dolgozatom célja feltárni a képesse tétel fogalmának rövid kifejtésével és pár szakirodalomból vett kiegészítéssel a hajléktalan nők speciális élethelyzeteit, múltbeli és jelenlegi kihívásait, illetve bemutatni néhány olyan szervezetet, ahol sikerrel történtek megmozdulások a hajléktalan nők érdekében. Személyesen lekérdezett kérdőívvel, kapcsolat-építéssel – lehetőség szerint képes leszek bemutatni néhány olyan problémát, melyekre reális megoldást lehet találni.

ZOË BRINKERT
(*Szociális munka, MA*)

How to survive ADHD without medication and the usefulness of social media

The research I am currently working on aims to create a social change and liberation to the people between the age of 18 and 27 years old in the Netherlands who want and are capable of living without or less medication according to the severeness of their level of Attention Deficit Hyperactivity Disorder (further will be mentioned as ADHD). The overall goal of this research is to create more awareness of the way to live without ADHD medication and how to use social media to share the knowledge of this research and create a social change to liberate people who want to live without ADHD medication. The methods of the research are a comparison between the literature review and knowledge from the sample groups. The knowledge I have gained from the sample group has been gained by survey and interviews. To analyze I used interpretative phenomenological analysis. The main findings are: Society has a big influence on people with ADHD in a negative and positive way, Medication could be liberating but also have a lot of side effects that are not beneficial, Lifestyle interventions could help by liberation people from medication or be on less medication. In conclusion there is definitely the need to do more research on how to help people with ADHD in a better way and not only reduce.

KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA

Helyszín: Rókus, M 319

Kezdés: április 25. (csüt.) 09.00

Zsűri: Prof. Dr. Nagy Zoltán, egyetemi tanár, elnök

Tagok: Dr. habil. Farkas Judit, egyetemi docens; Dr. Balatonyi Judit, egyetemi adjunktus

ELŐADÁSOK

Budavári Veronika: Emberek, tárgyak és tárgyhasználat – A Millenniumi Kiállítás palóc házának tárgyanaga

Erős Eszter: “Az emlékek erősítik a színeket” Grábóc vizuális emlékezete a közösségi fotóalbum tükrében

Váradai Júlia: Tanulni, idegenben. A pécsi nemzetközi hallgatók kulturális antropológiai vizsgálata

REZÜMÉK

BUDAVÁRI VERONIKA

(Néprajz, MA)

Emberk, tárgyak és tárgyhasználat

A Millenniumi Kiállítás palóc házának tárgyanaga

Dolgozatomban Millenniumi Kiállítás Néprajzi Falujában felállított palóc ház tárgyanagát elemzem a bontáskor felvett jegyzék, a Néprajzi Múzeum gyűjteményébe került tárgyak, a szakirodalom, a korabeli sajtó- és levéltári-irattári anyagok, valamint archív fotók bevonásával. A jegyzék tárgyaiból kiindulva, azt a korabeli kutatás eredményeivel összevetve a 19. század végi Nógrád megyei palóc társadalom és kultúra képének felfejtésére vállalkozom. A tárgyak készlete emberi döntések nyomán alakult, ezért azt is megvizsgálom, kik vettek részt a ház koncepcionális megalapozásában, előkészítésében, felépítésében és berendezésében. Hogy kapcsolódtak be a munkába ezek a személyek és milyen célok vezérelték őket? Végül arra igyekszem választ adni, miképp helyezhetők el a listázott tárgyak a Néprajzi Falu többi háza anyagának mátrixában? A Néprajzi Múzeum gyűjteményébe kerülve hogy értelmezhetők a többi nógrádi, illetve a kiállítási szituációkban velük együtt bemutatott tárgyak összefüggésében?

ERŐS ESZTER*(Néprajz, MA)***„Az emlékek erősítik a színeket”*****Grábóc vizuális emlékezete a közösségi fotóalbum tükrében***

TDK dolgozatomban egy Tolna megyei kistelepülés, Grábóc vizuális emlékezetét mutatom be egy online (Facebook csoportban) induló, de az offline hétköznapiakba is átgyűrűző fényképgyűjtő kezdeményezés alapján, melyben magam is részt veszek, és amit kutatási céllal 2020 nyara óta figyelemmel kísérek. A kutatás módszereinek (fényképgyűjtés, offline beszélgetések, narratív interjúk, digitális etnográfiai megfigyelések és archívumszerkesztés) ismertetése után bemutatom magát a kezdeményezést: az indulás körülményeit, a gyűjtést és a kutatást övező igényeket, a gyűjtés motivációit és konkrét céljait, melyek az értékmentés, a jelenkor felé irányuló kritika és a közösségszervezés címszavakkal foglalhatók röviden össze. Ismertetem a közös munka folyamatát, az online és offline közös gondolkodást. A végén felvázolom a folytatásra irányuló ötleteket. Itt nagyrészt az időbeli keret tágításáról, jelenkor felé közelítéséről, illetve más források (pl. sajtó) bevonásáról lesz szó.

VÁRADI JÚLIA*(Néprajz, MA)***Tanulni, idegenben*****A pécsi nemzetközi hallgatók kulturális antropológiai vizsgálata***

A pályamű, ahogyan a címében is megjelenik, a pécsi nemzetközi hallgatókkal foglalkozik. A szerző a kulturális antropológia szemléletmódját és módszertanát alkalmazva, résztvevő megfigyelésen és félig strukturált mélyinterjúkon alapuló terepmunkát végzett a Pécssett tanuló külföldi hallgatók körében. A dolgozat során kutatásának eredményeit szűkítve, a következő szempontokat kiemelve mutatja be: a nemzetközi hallgatók motiváció a külföldön és Pécsen való tanulmányok folytatására; Pécs, mint környezet és társadalmi közeg behatásai a külföldi hallgatókra; illetve a hallgatók otthoni, és Pécssett kiépített személyközi kapcsolatainak szerepe az őket ért kihívásokban. A szerző célja a kutatása és dolgozatának megírása során nem egy reprezentatív, átfogó értelemezés létrehozása volt a nemzetközi hallgatók életéről, sokkal inkább az antropológiára jellemző, történetmesélő jellegre támaszkodva a hétköznapi életvilágokba, az egyéni tapasztalatokba és megélésekbe kívánt betekintést nyújtani.

JEGYZETEK